

Domoljub

Ljubljani, 22. aprila 1936

Leto 49 • Štev. 17

† Luka Smolnikar

Dne 20. aprila 1936 je v Slavini pri St. Petru na Krasu umrl tamkajšnji župnik gospod Luka Smolnikar. Pogreb bo v sredo, dne 22. aprila ob pol 10 dopoldne.

Luka Smolnikar je bil v dobi po l. 1898, ko je prišel v Ljubljano k stolnici za vikarja, eden najmarljivejših delavcev na krščansko-socialnem polju. Bil je ves čas v

odboru Krščansko-socialne zveze, ki je bila od l. 1897 matrica vseh slovenskih krščanskih ne-političnih društev in je neizmerno mnogo storila za krščansko prosveto med Slovenci. N. pa bil nikdar odbornik, ki samo pasivno prisostvuje sejam, temveč vedno delaven, vedno z dr. Krekom snujoč nove načrte. L. 1905 je začel izdajati »Društveni koledarček«, ki je bil verna slika vsega dela. Saj je že l. 1905 Zveza združevala nič manj ko 117 društev. Še posebej je bil pod prelatom Rozmanom podpredsednik, pozneje sam predsednik Kato-liškega društva za delavke v Ljubljani. Samokdor je tedaj živel v Ljubljani, more prepoznati njegovo tedanje delo. Saj je pa bilo društvo za delavke tedaj tudi na višku. Imel je v društvu brez števila predavanj, skrbel za vzgojne igre in zopet z dr. Krekom delavke socialno vzgajal, da je bilo društvo res nekako privlačno središče za vse žensko delavstvo. Še danes se ga premnogo delavk s hvaležnostjo spominja. Kjer se je tedaj socialno delalo, tam je bil Smolnikar zraven in v tem pogledu je zelo obžalovati, da je šel radi posebnih razmer službovat na deželo. V analih krščansko-socialnega gibanja na Slovenskem je njegovo ime za vedno zapisano in se bo ob spominih na tisto dobo vedno s častjo imenovalo.

Pokojniku ohranimo trajan spomin!

Denarno zadružništvo bo oživel

Sedanji rod se več ne spominja, kako je bilo na kmetih, ko še pred 40 leti nismo imeli razprežene mreže naših malih hranilnic in posojilnic po deželi. Naš kmetijski človek je bil brez opore. Izročeni so bili na milost in nemilost vaškim oderuhom, ki so ga neusmiljeno telesno in duševno izžemali. Ni bil samostojen ne gospodarsko in ne politično. Na gospodarski napredek ni mogel misliti, ker si ni mogel pribaviti po nizki obrestni meri denarja za gospodarsko zboljšanje svojega posestva. Če ga je zadela nesreča in si je moral iskati denar, ga je dobil, če ga je sploh dobil, le pri oderuhu za oderuško obrestno mero. Pri takih gospodarskih prilikah ni naše kmetijsko podeželje moglo gospodarsko dihati in tudi ne politično samostojno nastopati.

Slov. liberalizem proti zadružništvu

V te obupne gospodarske razmere našega kmetijskega podeželja je zasijal zarek boljšega upanja s prvim katoliškim shodom, ki se je

vršil leta 1892. Tam so se zbirali prvičkrat na posvetovanje resni močje, ki jim je bila na srečo verska, gospodarska in politična usoda našega ljudstva. Med drugim so sklenili, da se mora pomoči našemu kmetu zadrugani v obliki Reifeisnovih hranilnic. To je bil sklep, ki je imel v gospodarskem življenju našega ljudstva silne posledice. Te male hranilnice in posojilnice, ki so jih snovali duhovniki v družbi z drugimi možni iz podeželja po vseh naših župnijah, so postale v teku leti najmočnejša opora našega kmeta. Ze takrat so morali kot pionirji našega zadružništva ustanavljati zadruge tako, da so držali v eni roki meč, v drugi pa graditeljsko kladivo. Ves liberalizem se je dvignil proti snovateljem našega zadružništva. Liberalni tisk jih je blatil in denunciral. Voditelji liberalizma so jih napadali po shodih, sklepali so resolucije proti zadružništvu in klicali na pomoč birača in hudiča. Celo škola so hoteli potegniti za sodelaven v boju proti zadružništvu. To se jim seveda ni posrečilo, pač pa je baron Schweigl slovenski uskok, v družbi s prvaki liberaliz

Na mrtvaškem odru leži mož, ki je z njegovim imenom in delom zgodovina »Katoliškega tiskovnega društva« v Ljubljani, in močna stavba »Jugoslovanske tiskarne« tesno povezana. V Slavini pri Postojni je umrl onotni župnik Luka Smolnikar, duhovni svetnik goriske nadškofije. Zivo so nam starejšim ljubljancem še v spominu ona leta, ko je bil pokojni kot stolni vikar z rajnim dr. Krekom duša bivše »Slov. krščansko socialne zveze« in ko je dajal pobudo za ustanavljanje zobraževalnih društev po deželi, kar mu je bilo tem lažje, ker je bil spreten ljudski govornik in obenem urednik »Domoljubov«. Ko je prevzel tajništvo pri KTD, je s svojim vplivom in agilnostjo mnogo pripomogel, da se je odbor, ki je imel dotlej nad vse skrbnega gospodarja, variha in blagajnika v osebi t. msgr. A. Zupantiča, odločil za zidavo novega poslopja, v katerem naj bi dobili naši katoliški listi, predvsem »Slovenec«, »Bogoljub« in »Domoljub« ter naš katoliški tisk, njih uredniki in uprava s tiskarno vred primerne, zračne in svetle prostore. 28 let je že, kar je bila blagoslovljena ta mogočna »Hiša dobrega tiska«, ki je še danes v ponos vsi Sloveniji.

Marsikaj se je že spremenilo v tem času: takratni predsednik prelat Kalan in deset takratnih odbornikov je že v večnosti. Sedaj se je poslovil tudi gosp. Luka, ki je bil glavna silna moč vsega podjetja. Njih ustanova pa nadaljuje delo v službi katoliške Cerkve za krščansko kulturo slovenskega ljudstva.

Ko so razmere nanesele, da se je rajni tajnik umaknil iz Ljubljane in prevzel zgolj dušno-pastirsko službovanje, je še vedno z živim zanimanjem zasledoval vsestranski razvoj v Jugoslovanski tiskar in okrepitev našega tiska. Še lansko jesen si je vse prostore in vse moč tega podjetja pozorno ogledal in občudoval mnogotere spremembe in novosti.

Duhovni tovariši so imeli v njem ljubečega svetovalca in pomočnika. V dolgi bolezni je mirno in vdano prenašal tudi skrb, kako bo ob pičlih dohodkih izhajal in poravnava stroške za zdravnika in druge potrebščine. Potolažen je bil, ko mu je došla zaželena pomoč. Sedaj je rešen vseh skrbi. Vsa dobra dela naj mu Bog obilo poplača!

ma na shodu v Ribnici koncem preteklega stoletja rohnol proti novo nastajajočemu zadružništvu.

Zadružna misel je zmagala

Pa vse to ni nič pomagalo. Zdrav čut našega ljudstva je spoznal v vsaki novi Reifeisenovki, ki je bila ustanovljena, vir svojega blagostanja in vzajemne pomoči. Mogočnega vala ni mogel nihče zaustaviti. V desetih letih je bila vsa Slovenija preprežena z mogočno mrežo Reifeisenovih hranilnic. V njih so se zbirali skromni prihranki našega ljudstva. V njih je dobival kmetijski človek proti nizkim obrestim denar, kadar je bil v potrebi, ali če ga je potreboval za gospodarsko povzdigo svoje kmetije. V teh ustanovah se je znova potrdilo, kar nam pravi pregovor: »iz malega raste veliko«. Iz bornih prihrankov so nastali milijoni, stotine milijonov, je nastala milijarda. Denarno zadružništvo je postalo prvi gospodarski činitelj. Silno in nesebično delo naših zadružnih graditeljev se je spremenilo v največji blagoslov za naše gospodarstvo. Nesebični trud je bil bogato poplačen v gospodarski osvoboditvi našega ljudstva. Silni boji so bili pozabljeni v zavesti, da se je izvršilo ogromno delo. Nasprotniki zadružništva so utihnili in se poskrili po vseh kotih naše domovine. Uspehi so jih prisilili, da so morali blagosloviti, kar so preje prekinjali. Sami so začeli ustanavljati zadrage. Tako denarno zadružništvo v drugem in tretjem desetletju 20. stoletja pri nas ni imelo nasprotnikov. Živelo je mirno življenje in se ugodno razvijalo. Naložbe so rastle in oplojale s posojili domače gospodarstvo. Na splošno je bilo zlasti denarno zadružništvo solidno in zdravo. Trdni temelji so bili položeni za najjačji razmah našega gospodarstva na podlagi vzajemne samopomoči.

Diktatura — smrt zadružništva

V to bujno življenje je prinesla doba diktature katastrofalne nesreče. Kakor na drugih poljih, se je tudi na gospodarskem polju polotilo ljudstva veliko nezaupanje. Na drugih poljih se dajo delati poskusi. Posledki se ne čutijo hitro. Na gospodarskem polju rodi nezaupanje najhitrejšo nesrečo. In tako je začela leta 1931. tudi naše zadružništvo nesreča. Ljudje so izgubili vero v režim in s to vero tudi zaupanje v denar. Denarni pritok v denarne zavode je prenehal. Vlagatelji so pritisnili na denarne zavode in hiteli dvigati denar. Takrat bi pametna vlada, ki bi čutila z ljudstvom in njegovim gospodarstvom, lahko preprečila nesrečo. Odpreti bi morala svoje blagajne in priskočiti denarnim zavodom na pomoč. Treba bi bilo samo par sto milijonov dati denarnim zavodom na razpolago, s katerimi bi denarni zavodi lahko neovirano izplačevali vlagateljem na njih zahtevo vloge, pa bi prenehal naval vlagateljev na denarne zavode. Toda protiljudski režim tega ni storil. Protiljudskemu režimu je bilo celo ljubo, da

JNSarso časopisje zadnje čase kaj rado polni svoje kolone z opisovanjem poslovnih slovesnosti, katere prireajo pristaši JNS svojim uradnikom, ki so premešeni na druga službena mesta. Opise takih svečanosti prirede tako, da imajo čitatelji vtis, da gre za nekaj velikega in groznega, da se godi krivica, da se zločinski preganjajo nacionalni ljudje in podobno.

Tudi take sorte pisanje je del onega sistematičnega hujskanja, ki prihaja iz temnih JNS kanalov zadnje mesece po celi deželi na dan.

Pribijemo ponovno, da ljudje, ki so pod Kramer - Pucelj - Marušičevim paševanjem storili ogromno verigo vnebovpijočih krivic slovenskemu narodu, nimajo pravice pritoževati se nad tem, ako sedanja vlada skuša popraviti nekatere krivice in kaznovati one, ki so najbolj grobo kršili zakon in s svojim izrazito strankarskim nastopanjem kot uradniki silovito škodovali ugledu naše države.

In drugič: Nehajte pretakati krokodilove solze! Nedavno smo čitali n. pr. v JNS popoldnevniku vest o prestavi nekega učitelja pod groznim naslovom: **Križev pot slovenskega učitelja**. Na prvi pogled smo res mislili, da gre za kak zločin, ki ga je slovenski klerikalizem izvršil nad enim izmed tisočev naprednih slovenskih učiteljev. Morda so klerikali pogladi koga na bolgarsko mejo, bolnega in zapuščenega umirat, kakor je poslal Pucelj rajnega Pečka! Morda so zasedli po slov. kulturnem delavcu Erjavcu izpraznjeno mesto v Vučitrnu na albanski meji! Morda so razbili družine, kot so jih slovenskim krščanskim učiteljem razbijali veljaki JNS. Kaj še! Ta križani napredni slovenski učitelji je bil predstavljen iz St. Vida pri Ljubljani — čujte

bi propadlo ljudsko zadružništvo. Živel je namreč v nespametni veri, kakor da bi bilo ljudsko zadružništvo osamel otok v kraljestvu gospodarstva, in ne z vsem gospodarstvom tesno povezan. Le iz te nespameti je mogla biti porojena beseda takratnega odgovornega diktatorskega ministra, ki je rekel približno takole: »Saj imamo državne denarne zavode, drugi naj gredo rakom živžgat.«

Krivci hujskajo

S tem, da je diktatorski režim, v katerem so bili naši liberalci in samostojneži, glavni stebri, prepustil denarno zadružništvo svoji usodi, je izvršil nad našim gospodarstvom zločin, ki je neodpušljiv, ki ga slovenska zgodovina ne bo nikdar pozabila. Ni zadružništvo krivo, da počiva in da ne more izplačevati vlog. Ni zadružništvo krivo, če ne more več dajati posojil in če mora mirno gledati, kako stoji naše kmetско ljudstvo brez vsakega kredita in vsake opore v gospodarskem boju. In sedaj zločinci nad gospodarstvom našega kmetiskega ljudstva še hinavsko zavijajo oči in kažejo na razvaline, češ, denarni zavodi ne delujejo, vloge se ne izplačujejo, zakaj se to ne stori, zakaj se to ne zgodi? Primita te ljudi za jezike in jih poženite v kot! To so hudo delci.

Vlada obljublja rešitev

Zakaj se ne uredi? Na vseh concih in krajih so delali in delajo ti ljudje vladi, ki hoče na pogorišču zopet vzbuditi novo življe-

in strmita! — v Jezice pri Ljubljani — žolskega upravitelja. JNS hujskači celo ta čas izrabljajo!

In tako smo zadnje čase čitali še par takih opisov poslovnih svečanosti, ki jih pripravi mirno lahko prireajo svojim pristojnim, pri tem hujskajo zoper oblast in jasnepovedujo dneve maševanja.

Gospodje, kako ste pa vi predstavljali politične žrtve? Ali verjameste, da je eden med teh preganjancev dobil svoj dekret na pisan na kos zavijalnega papirja, z nečisto štampiljko in podpisom in da mu je bilo vsega samo to jasno, da mora še isti dan giniti, če hoče ostati še v službi. Pravi dekreti so prihajali čez pol leta ali pa še kasneje.

Sedanja vlada je vlada reda in zakonitosti. Tudi vse prestavitve uradništva se strogo po zakonih — in sicer po zakonih, ki ste jih postavili vi, gospodje od JNS. Vi ste zakone zločinsko mrcvarili in prikrajali svojo uporabo, sedaj se je pa krepelce obrnol! In vsa smešnost in žalost te zadeve je, da sedanja vlada teh zakonov niti spremeniti ne more! Saj vemo, da imajo v senat brez katerega odobritve je sprejel vsakega zakona nemogoče, gg. Kramer, Pucelj in Marušič večino, ki je vedno proti vladi...

JNSarji bodo hujskali naprej. Skušali bodo deželi in zunanjemu svetu dokazati, kako strašna je roka slovenskega klerikalizma. Pristaše JRZ prosimo, da takim čvekačem v maše usta s tem, da jih spomnijo, kaj so delali, ko so bili na vladi in da bi v resni zaslužili, da bi se vsa moč zakona in ljudske nevolje obrnila zoper nje, ki so bili največ trinoči svojega lastnega naroda.

nje, neprimlike, ovire, težave, ker bi radi svoj nedela zopet iz vlade ven nadaljevali. Ena rečemo: kakor si je vlada postavila za končni cilj, da likvidira diktaturo in uvede v naše javno življenje državne svobode, tako hoče ta vlada tudi na gospodarskem polju napraviti razdejanja, ki so jih ustvarili diktatorski režimi. V tem pogledu ni na zadnjem mestu vprašanje likvidnosti naših denarnih zavodov. Ko je bil v velikonocnem času ministrski predsednik g. dr. Milan Stojadinović v Bledu, je bilo med posvetovanji na dnevnem redu kot najvažnejša točka tudi vprašanje likvidnosti naših denarnih zavodov. Veliki odločitve so padle tam in mirne duše lahko upamo, ne bodo ostale samo na papirju. Težko vprašanje je to, kako spraviti naš denarni trg zopet v red, mnogo truda bo stalo, velikih žrtev bo treba, pa tudi to se bo zgodilo. Odklanjamo samo eno: krivci te katastrofe naj poskrijejo in ne prihajajo s svojimi namigi na dan. S tem bodo najboljše koristili stvari.

Na Praznik sv. Janeza Boske, ustanovnika Salozijanske družbe, bodo letos na Rakovniku slovenski obhajali 26. aprila — drugo nedeljo po veliki noči. Kot priprava za praznik bo tridnevica od 23. do 25. aprila. Vsak večer tridnevne ob četrta na osem kratka pridiga o Don Bosku in slovesen blagoslov. Na predpraznik in na praznik zvečer bosta cerkvi in zavod razsvetljenja. Na praznik bo slovenski povzdignil tudi prevzvišeni nadškof dr. A. B. Jeglič, ki bo opravil o pol 9 pontifikalno sv. mašo. Popoldne bo ob pol 3 govor in slovesne večernice. Ta dan popoldne bo posvečen zlasti mladeniškemu zborovanju, ki prične po službi božji v cerkvi ob pol 3.

Zadovoljni ste le, kadar dobro in poceni kupite!

Radi tega se zglasite pri nakupu blaga za ženske in moške obleke in drugih potrebščin. Svitlanih rut in šerp pri

JANKO ČEŠNIK-U

LJUBLJANA, Lingarjeva ulica

Tam boste dobro in poceni postreženi!

Ban dr. Natlačen med ljudstvom

Minuli teden se je mudil ban naše banovine dr. Marko Natlačen na službenem potovanju po brežiškem in krškem okraju. V Cerkljah, Brežicah, Krškem, v Blačici, Sevnici, Rajhenburgu, v Trzinu, Mokronogu in St. Rupertu: povsod so ga banu priredili slovesne prejeme, pri katerih je sodelovala ogromna množica prebivalstva. Ljudstvo je s svojo navzočnostjo hotelo pokazati, kako ceni svojega bana in kako želi, da bi vlada, ki jo g. ban zastopa, računajoč na oporo v narodu, čimveč dobrega storila za narod. Ljudstvo je to priložnost porabilo tudi v to, da je po svojih zastopnikih g. bana seznanilo z najnujnejšimi potrebami svojega kraja, katerim je treba čimprej od pomoči. Lahko rečemo, da je glavne težave ljudstva razložil g. banu konz. svetnik iz Rajhenburga g. župnik Tratnik, ki je v svojem nagovoru omenil sledeče:

Naš okraj je kmetijski okraj. Bavimo se deloma z živinorejo. Prosimo, da nam na podlagi banskega proračuna pripomorete do vsestranske povzdige naše živinoreje, zlasti pa, da pripomorete za dostojne cene naše živine. V okraju je zelo razvito tudi vinogradništvo. Toda kaj nam pomaga, ko vina ne moremo prodati, ali pa le po sramotno nizkih cenah. Poudariti moramo, da vinogradništvo peša in treba ga bo obnoviti. Prosim g. bana, da tudi v vinogradnih zadevah priskočite na pomoč.

Glede prosvete, to je glede naših šol, smo prepričani, da boste storili vse, kar je mogoče. Tudi v tem oziru so pri nas velike potrebe.

V pogledu naših cest pričakujemo, da se bodo pričeta dela nadaljevala in da se bodo vpoštevale naše prošnje glede novih cest. Poudariti moramo, da je zlasti gornji del našega okraja zelo reven na komunikacijah in da je nujno potrebno z banovinsko podporo zboljšati naše občinske ceste. Občine so namreč vse močno zadolžene. — Gradnja novih del je pri nas najbolj potrebna, ker bi na ta način prišli do dela in zaslužka naši brezposelni, ki jih je v okraju na tisoče.

Naš okraj je pasiven okraj. Pomanjkanje hrane je veliko. Gladujočih je na stotine. G. ban, tudi v tem oziru apeliramo na vaše usmiljeno srce. Pomoč je nujno potrebna.

Končno, g. ban, je še omeniti trdoto, s katero se v našem okraju izterjajo davki. Neupravičena odmera, visoke kazni in neusmiljene žepne in druge rubežni vznemirjajo kri in ne učinkujejo pomirljivo. Odprite

nam naše denarne zavode in valorizirajte naše kmečke dolgove, poskrbite za prodajo naših pridelkov, dajte nam dela in davki bodo do zadnje pare vsi plačani.

G. ban, sedaj mi pa dovolite še sledečo izjavo in prosim, da jo tolmačite na pristojnih mestih: »Mi vsi, kar se nas je zbralo danes tukaj, da vas kot svojega prijatelja in dobrotnika pozdravimo, kakor tudi vsi oni, ki so v tem trenutku v duhu z nami, smo dobri, resnični, pošteni, iskreni in odkriti Jugoslovani. Vsako drugo mnenje o nas odklanjamo kot kleveto.

G. ban se je povsod živo zanimal za razmere, v katerih živi ljudstvo, sprejemal deputacije in obljubljal dejansko pomoč, v kolikor

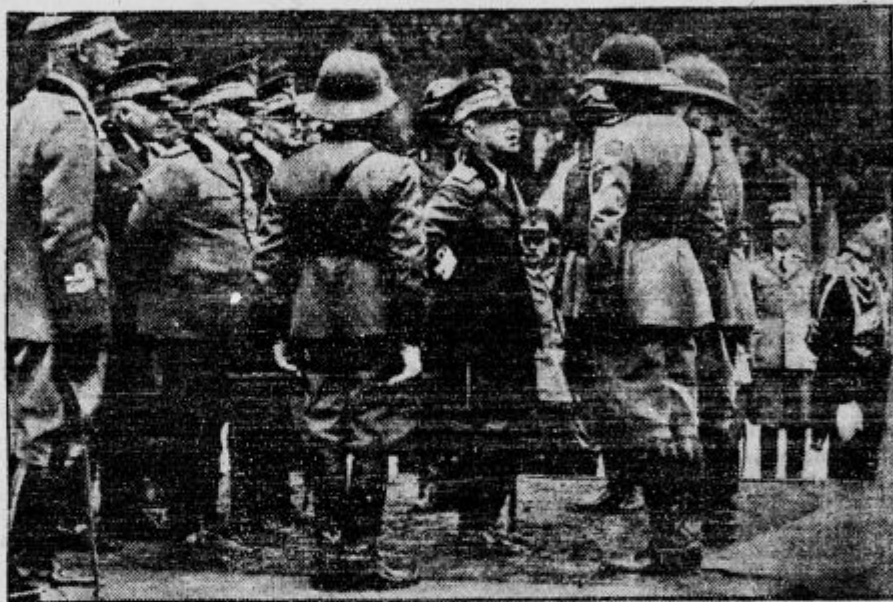
ALBUS

milno za umivanje
Nadomešča drago toaletno milo!

Dobiva se povsod!
Pazite na ime Albus!

je pomagati mogoče. Povsod je g. ban vabil ljudstvo k sodelovanju z vlado, kajti le v skupnem delu in v popolnem medsebojnem zaupanju bo vlada lahko izvršila težke naloge, ki jo še čakajo.

Obisk g. bana je napravil povsod na ljudstvo nepozaben vtis.

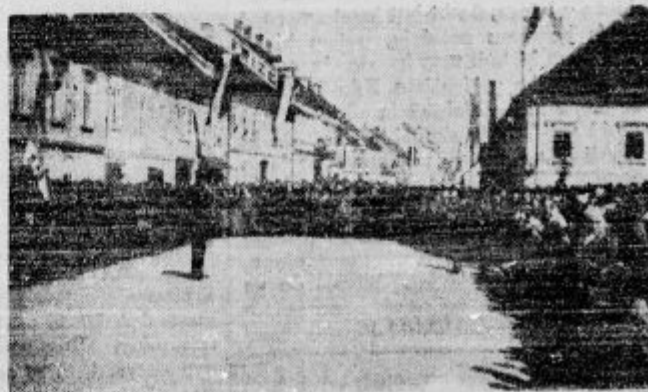

Italijanski kralj v razgovoru s častniki novih italijanskih polkov, ki so namenjeni v Abesinijo

Kako je v Abesiniji

Neka Dunajčanka, ki biva s svojim možem v Abesiniji, pripoveduje tole o življenju v Abesiniji: Pri nas cvete in poganja narava vse leto. Vedno je od 15 do 25 stopinj Celzija. Snega ne poznamo. Vse leto cvetijo vijolice, mačehice, vrtnice, nageljni, vmes pa ciprese in divje banane. Krasen piščanec stane do 40 grošev, divja raca ali gos ne dosti več. Za 20

Din dobiš okoli 80 jajc in za 2 Din kilogram izvrstne kave. — Medtem pa stradajo abesinski vojaki na fronti, ker je preskrba docela nezadostna. Vojaki si pomagajo s tem, da sadijo kumbre (grah), ki silno hitro rastejo. Pri odhodu so dobili negušovi vojaki s seboj petlitrsko vrečo posušenega graha, malo vrečo mesnih kock in nekoliko prepečenih kruhov.

Sliki predstavljata prizore, kako slovensko ljudstvo sprejema svojega bana gosp. dr. M. Natlačena

Stojmo trdno!

Od vraga je vse to naše medsebojno sovražstvo. To je čisto gotovo! Vsako sovražstvo je od vraga, kakor je ljubezen od Boga. »Kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog v njem«. Tako je pisano v božjih bukvah. Nasprotno pa Bog nič bolj ne sovraži kakor sovražstvo. »Zvežite ga in vrzite ven v temo!« je ukazal Gospod storiti s človekom, ki ni hotel sprave.

Sovražnike med seboj spravljati, je gotovo zelo bogoljubno, resnično krščansko delo. Zato sem pa jaz želel stranke na Slovenskem, če že ne odpraviti, vsaj pomiriti, nasprotja ublažiti. Od sovražstva nimajo ljudje nič in manj kot nič. Samo življenje si z njim grenijo in drug drugemu težko delajo. Kakor bi ne bilo že brez tega dosti težko in grenko! — Toda nekateri ljudje hočejo sovražstvo imeti, ker od tega žive. Če ne, jih pa vsaj veseli, da se ljudje med seboj kavsajo in grizejo. In ščujete drugega zoper drugega, kakor žlehten otrok ščuje psa na psa ali na mačko in ga veseli, če se podita in drvita, grizeta in koljeta.

Tako so zanesli hudobni ljudje strankarstvo na Slovensko in s strankarstvom sovražstvo. Pred 80 leti tega ni bilo nič. In nihče tega ni počešal. Ljudje so bili enega duha. Krščanskega! Koliko pa je bilo zaradi strankarstva v zadnjih 60 letih na Slovenskem sovražstva, nasprotovanja, lažanja, obrekovanja, nagajanja, kdo bi mogel to preceniti! To so vam cele gore kamenja in gnoja, ki so ga zmetali rojaki na rojake, otroci iste matere Slovenije drug na drugega. Zakaj neki?!... Pa recite, da ta reč ni od bučiča!

Ce si nasprotujejo ljudje različne vere: Turki in kristjani, je to razumljivo. Razlika med nami je velika. Tudi če se ne gledajo lepo ljudje raznih jezikov: Italijani, Nemci pa Slovenci, ni sicer prav, ni krščansko, a tudi to se da razumeti. A da se med seboj preganjajo in do smrti sovražijo ljudje istega rodu, jezika in vere, to ni tako lahko razumeti. Tu se moramo vprašati: Zakaj se vendar sovražijo? Zakaj preganjajo?!

Ce se pa med seboj sovražijo ljudje ne le istega rodu in iste vere, ampak tudi istega stanu, recimo kmetje, ki imajo vendar iste interese: iste težave, ista bremena in bolečine, se moramo pa še bolj vprašati: Zakaj pa vendar? Za kaj se jim pa gre? Kaj pa hočejo? Kaj jih loči? In kaj imajo od tega? Vprašajte no enkrat »samostojneže«, če z njimi kaj občujete: Kaj pa prav za prav hočete? Zakaj nočete biti z nami, drugimi? In kaj imate od svojega strankarstva? ... Če bi imeli kake velike dobičke od tega, če bi bili kmetu res kaj pomagali k boljšemu položaju, potem bi to razumeli, potem bi tudi nam kazalo, da gremo za njimi, da se jim pridružimo. Kdo bi pa ne imel raje boljše kakor slabše? In ali bi ne bilo prav, da bi vsi kmetje skupaj držali? Da bi bili eno. Ali bi ne dosegli potem veliko lažje svoje namene? Gotovo!

A mi ne vidimo, da bi bila samostojna kmečka stranka kmetu res kaj pomagala. Kljub vsemu kmečkemu strankarstvu je položaj kmeta danes slabši, kakor je kdaj bil. — Če pa zaradi strankarstva nič boljše ni, čemu se potem cepiti? Čemu moči slabiti? Povejte nami

Cemu?! ... Zato da je razpor, sovražstvo. In ta razpor je zanesen, kakor že rečeno, v vsako vasico. Zares, to je silno potrebno! In kako koristno za kmeta! Od tistega časa je veljala in čast kmečkemu stanu neskončno poskočila, in cene žitu, živini, vinu, maslu, jajcem, kako so poskočile! »O, zlati čas zdaj kmetom kranjskim pride!« bi skoraj vzkliknili z našim pesnikom Prešernom. Kmet ne ve več, kam z denarjem! Seveda ne ve, ker ga nima — nič!!

To so sadovi kmečke »samostojnosti« in strankarstva! ... Ne, ne, v resnici teh sadov ni prav nič. Pač pa drugi sadovi, ki jih že poznamo: needinost, razpor, sovražstvo. In kako sovražstvo! To, kar se je godilo zadnja leta,

V obrambo npravstvenosti

Sedem katoliških cerkvenih knezov, ki jim leže škofije ob obali Jadranskega morja, je imelo nedavno sestanek, na katerem so govorili o nezdruživih moralnih razmerah po naših kopališčih. Prizadeti škofje so poslali posebno pismo, kjer tolmačijo načela katoliške Cerkve in krščanske npravstvenosti glede tega ter naštevajo jasno in odločno napake, ki se v tem pogledu vrše zlasti v naših obmorskih kopališčih. Škofje grajajo posebno sledeče:

V nasprotju s krščansko sramežljivostjo in s krščansko npravstvenostjo je, ker se moški in ženske skupno kopajo in solnčijo.

Velika nepravilnost je, ker skoraj nikjer niso kabine (sobice za slačenje) ločene za moške in ženske.

Resnična sramota je, da se na bregovih, kjer ni kabin, na istem kraju slačijo in oblačijo, kopajo in solnčijo, pogovarjajo in zbijajo žale moški in ženske, med njimi pa tudi otroci obeh spolov.

Znak npravstvenostnega propadanja je, da kopalci za kopanje uporabljajo obleke, ki ničesar ne skrivajo ter teptajo vsako čustvo sramežljivosti in krščanske npravstvenosti.

Nezaslišano je dejstvo, da se v takih oblekah moški in ženske ne samo kopajo in solnčijo temveč se skupno drug z drugim javno sprehajajo po bregovih, se vozijo s čolni ter taki hodijo celo v gostilne in v druga javna poslopja, se celo vkrcavajo v izletniške in druge parnike.

Velika pomanjkljivost je, ker ni nikjer pri nas javnih kopališč, ki bi bila izključno samo za moške in izključno samo za ženske.

Strogo je treba obsoditi, da se mladina v počitniških kolonijah ne deli po spolu ter se s tem odpirajo vrata vsakovrstnim razvratnostim.

Velika nepravilnost je, da se na javnih prostorih igra nogomet in tenis v kopalnih oblekah ter se v teh oblekah dopušča celo telovadba na orodju, ženskam in moškim pa celo skupen ples.

Veliko zlo je, ker se morejo ženske v moških oblačilih, poleg tega pa v gornjem delu telesa gole, spredaj pokrite komaj z dvema krpicama — javno in pristo sprehajati po mestih, parkih in obalah; ker nihče ne nadzoruje tujcev, ali so v resnici zakonite zakonske dvojice vsi tisti, ki so kot taki prijavljeni ter žive skupno kot mož in žena; ker nihče ne pazi na ženske, ki jih naša javnost in tuji

posebno kar smo brali nedavno v »Domoljubu« o razmerah v kočevskem okraju, okraju »kmečkemu« voditelja Puclja, to je vseh vpajoče! Kako so preganjali ne samo hudobnikov — mi smo tega že bolj ali manj vajeni — ampak tudi kmete, poštene krščanske kmete! Može vklepali v verige, gonili jih po cestah, pred hudobnega glavaria, obsodili v ječo ali visoke denarne kazni! In kmetje, »samostojni«, so ovajali kmete, svoje tovariste in sosedje ter se veselili, da so jih spravili v nesrečo!! Ovađstvo, veselje nad tujo nesrečo, to je grdobija vseh grdobij!

Le človek, ki je v srcu pokvarjen, more tako grdobijo, četudi le molče, odobravati. Vsak človek pa, kdor ima malo časti in poštenja v sebi — če je tudi kdaj pripadel stranki, ki je take reči uganjala — ji mora po vsem tem obrniti hrbet. J. K.

sami označujejo kot vlačuge, ker so ponod gozdički in sprehajališča, kolikor jih je v kopališčih mestih, brez vsakega nadzorstva.

Dopušča se strašno zlo, ki ga širijo tuji med našim narodom, pod izgovorom, da imajo od tega koristi tako posamezniki, kakor tudi posamezni kraji in narodno gospodarstvo sploh. Ni dvoma, da more biti tujski promet, zlasti pa poleti za mnoge naše kraje in posebno za naše divno Primorje, močan vir blagov. Zaradi tega nismo niti mi, niti se more biti kak pameten človek proti tujcem prometu. Toda zaradi materialnega dobička in koristi, ki je za splošno blaginjo čisto zelo dvomljiva, ne smemo dopuščati, da bi trpeli čast, dober glas in poštenje naroda, ne smemo tudi trpeti, da bi katerikoli tujec s svojim obnašanjem izpodkopaval temelje npravstvenosti ter zavestno ali podzavestno žalil naš boljši nežna čustva ljudi, med katere pride v poletni dobi kot gost.

V boj proti javni nemoralnosti, kjeroli se pojavlja To naj bo naše geslo, ker hočemo brniti dostojanstvo človeka, ki ga je Bog določil, ne da služi strastem, nego da bo gospodar zemlje, ter mu dal telo, ne radi telesa, temveč da mu bo telo nosilec neumrljivega duha in hram božji.

Zanimivo je, da je vse liberalno časopise priobčilo izvešček tega pastirskega pisma na način, kot bi škofje s tem pismom škodovali tujskemu prometu na Jadranu.

Gorje nam, če bomo tujski promet širili na račun našega poštenja in dostojnosti. Le priznajmo, da se po naših kopališčih pojavljajo napake, ki bi jih v nobeni kulturni državi ne trpeli. Nikar ne mislimo, da pridobivamo pri tujcih na ugledu, ako pustimo, da se blato od njih cedi k nam.

V gotovi meri veljajo vse te ugotovitve tudi za naša slovenska letovišča. Tudi pri nas se gotovi ljudje trudijo, da bi tujski promet poživili na račun morale: z uvažanjem dvornivega človeškega blaga, z odpiranjem ponovnih lokalov, z neverjetno širokogrudnostjo, kadar tujci s svojimi zahtevami in obnašanjem bijejo ljudsko poštenje v obraz.

Bolje bo za nas, ako odpotuje še danes zadnji tujec domov, kakor pa da bi nas tujec moralno pokvaril.

Nemška četelja zraste prvo leto do šest čevljev globoko v zemljo; drugo leto doseže globino dvonajstih čevljev in več let stara četelja pa do 20 čevljev.

VINA za vse priložnosti naročite pri Centralni vinarni v Ljubljani.

KAJ JE NOVEGA

HAVALA

Podpisani naročnik »Domoljuba« Ciril Karlin, kleparski mojster na Vihrah št. 30, Ljubljana, pri Leskovcu, potrjuje s hvalnostjo prejem 1000 Din, ki sem jih danes prejel od p. n. uprave »Domoljuba« kot požarno podporo o priliki nesreče, ko mi je dne 7. t. m. zgorela stanovanjska hiša in vsa prava. Toplo priporočam »Domoljuba« vsem tistim, ki še niso nanj naročeni, saj je »Domoljubova« požarna podpora dobrodošla pomoč vsakemu v najtežjih dneh nesreče.

Na Vihrah pri Leskovcu, 17. aprila 1936.
s spoštovanjem hvaležni

Ciril Karlin.

OSEBNE VESTI

d Za šefa državnega statističnega urada, ki je podrejen notranjemu ministrstvu, je imenovan dr. Rudolf Andrejka, upokojeni inšpektor banske uprave v Ljubljani in bivši okrajni čelnik za ljubljansko okolico.

d Odposlanstvo jugoslovanskih mest je odpotovalo v Grčijo. Od slovenskih zastopnikov so v odposlanstvu ljubljanski župan g. Andrejčič, prorektor univerze dr. Slavič in poslanec dr. I. Koc.

d 95-letnico rojstva je obhajala pretekli teden v ljubljanskem mestnem zavetišču Helena Valušnik iz Velikega Ubelskega pri Razkramcu.

d Zdravje zagrebškega nadškofa dr. Baura se je toliko obrnilo na bolje, da namerava v bližnji cerkveni knez odpotovati v kratkem na otok Dalmacijo.

DOMAČE NOVICE

d Zopet je začela obratovati v polnem obsegu železnica v Zenici in so zopet nastavili se prej odpuščene delavce.

d 2000 konj za perzijsko artiljerijo hoče nabaviti pri nas perzijska vojaška komisija, ki je v ta namen dospela v Osijek.

d Niso neumni. Francoski kapital se zanaša za pridobivanje petroleja v Jugoslaviji. Zahteva pa, da naša država jamči za večji odkup pridobitvenega petroleja.

d Licitacija za gradnjo vsučiljske knjižnice v Ljubljani je uspela. Težaska, betonska, študentska in železobetonska dela je dobil stavbenik E. Tomažič iz Ljubljane za vsoto 5.837.000 dinarjev.

d Mariborska policija je zaprla tri, iz Avstrije pobegle narodne socialiste, ki so prišli, da so na ukaz svoje stranke umorili dva politična nasprotnika, in sicer nekega šoferja in Kraljica, sina bivšega mariborskega tiskarja.

d Ali je to res mogoče? V neki mariborski tovarni plačajo delavcem pri akordnem delu 75 par na uro. Tudi ob nedeljah in praznikih prejemajo v obratu zaposleni delavci običajno mezo. Ko so se nekateri delavci pritožili zaradi nezaslišano krivičnega izkoriščanja, so dobili namesto pravice — odpustnico.

d K rešitvi vprašanja ljubljanske bolnišnice. Po mnenju odbora za razširitev ljubljanske bolnišnice bi se rešilo vprašanje ljubljanske bolnišnice tako, da bi se začasno postavile

lesene barake med paviljone sedanje bolnišnice in tako dobili potrebni prostori za bolnike, bolnišnica pa naj bi se čisto na novo sezidala na drugem mestu in tako, da bi se mogla polagoma povečati v popolno kliniko.

d 12 kg težkega purana je prinesla neka kmetica iz Kicarja na živilski trg v Ptuj.

d Zelo živahen je bil zadnji krompirjev trg v Ljubljani. Pripeljali so kmetje 150 voz krompirja v teži okoli 70.000 kg. Cena krompirja se je sukala od 75 do 95 par za kg.

d Mednarodni policijski kongres bo v dneh od 25. do 31. maja v Beogradu.

d Težki časi prihajajo k našim rudarjem. Ker se niso povečale železniške dobave trboveljskim rudnikom, bo izvedla Trboveljska premogokopna družba zelo skrčen obrat. V maju se bo delalo le 11 dni. Ravnateljski v Zagorju in Kočevju bosta opušteni, obrat v rudniku Kisovec pri Zagorju pa ustavljen. Število delavstva bo znižano za 400, uradništva pa za nekaj desetina.

d Sinovi bogatašev izgubljajo živce. Aleksander Djundjerski, sin veleposestnika Jase Djundjerskega, ki je veljal za enega največjih bogatašev Jugoslavije, si je zaradi neozdravljive živčne bolezni pognal kroglo v glavo. Pred 2 leti je izvršil samoumorn njegov brat. Sinovi bogatašev izgubljajo živce in še vedno velja pravilo, da propada že drugi rod naših meščanskih družin.

d Ako hočete biti postreženi z dobrim blagom in po najnižji ceni, potem kupite le v manufakturni trgovini Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10.

d 300.000 Din podpore za nakup plemenskih bikov, ovnov in jarcev za banske uprave v donavski, drinski, moravski in vrbski banovini, je dovolilo kmetijsko ministrstvo. Zadeva je v redu, upamo pa, da bodo te banovine nakupile plemenske živali v dravski banovini.

d 186 listov in časopisov imamo letos Slovenici. Od teh je 169 v Sloveniji, 17 pa v tujini. — V Jugoslaviji pa je 43 dnevnikov in 335 tednikov. Katoliški dnevnik so samo trije: dva slovenska in en hrvatski. Izrazito protikatoliških je šest, od teh trije belgajski dnevnik. Liberalnih dnevnikov je 13, brezbarvnih je 5, komunističen 1, ostali niso »ne krop ne voda«. Dnevna naklada vseh dnevnikov v Jugoslaviji znaša okoli 400.000 izvodov, od teh je več kot polovica (250.000) protikatoliška. Katoliškega tiska je samo okrog 5 odstotkov, ostalo je liberalno in brezbarvno. Od vseh jugoslovanskih tednikov je katoliških 31 (in 6 naklonjenih), protikatoliških je 35 (od teh 11 komunističnih, 7 socialističnih, 1 proustavarski), ostali so liberalni, »brezbarvni«, strokovni in »neopredeljeni«. — Mnogo dela in boja še čaka jugoslovanske katoličane.

d 1250 kg težak je vol Stefana Mariča iz Kupresa med Bučino in Livno v Srbiji. Marič je prodal vola za 7000 Din.

d O Binkošti na Trsat in na otok Rab! Najlepše in najcenejše romanje z izletom po morju. Brezplačna pojednila pošlje pisarna »Do božiem svetlu«, Ljubljana, Šentpetrška vojašnica.

d Kmalu bodo dovršili aerodrom (prostor za pristajanje aeroplanov na Zubačkem polju na meji med Dubrovnikom, Trebinjem in Hercegovino). Zubačko polje je popolnoma ravna visoka planota, 6 km dolga in dva do 3 kilo-

Pozor!

Aspirin pomaga pri bolečinah, prehladu in reumi. 20 Aspirin tablet stane 20 dinarjev. Toraj: 1 Aspirin tableta samo 1 dinar.

Varujte se palčev in drugih nevarnih zdravil. BAYER-jev Krog.

Opomba: Registrirano pod št. 34. 1902 od 31. XII. 1910.

metre široka. V zračni črti bo oddaljen novi aerodrom od morja komaj 4 do 5 km.

d Za 976 trgovin je nazadovale število trgovin v Sloveniji in letu 1935. V vardarski banovini (v južni Srbiji) pa se je število trgovin povečalo za 1101. Ali ne kažejo tudi te številke, katere banovine so podpore najbolj potrebne?

IZ DOMAČE POLITIKE

d Sloga med Srbi in Hrvati. Govorec o Hrvatih, je minister Cvetković na shodu v Šibeniku rekel tudi sledeče: »Cilj našega življenja je v slogi, soglasnosti in skupnem vzajemnem življenju vseh plemen in vseh ver našega naroda. Samo v takem življenju bodo vse življenjske sile in zmožnosti našega naroda prišle do izraza in tako zajamčile našemu narodu in naši državi lepšo in boljše bodočnost.«

d Četniki nam niso potrebni. Na zadnjem shodu JRZ v Dubrovniku je minister g. Gjura Janković imel izčrpen govor, v katerem je osvetlil značaj današnje notranje politike. Po shodu pa je sprejel časnikarje, katerim je dal izrecno izjavo, da se režimi Jevtiča in Petra Živkovića ne smejo nič več povrniti. Mi hočemo spoštovati stare navade in iskreno delamo za enakopravnost, ki ne sme biti samo fraza, ampak dejstvo. Z ozirom na nekatere spopade, ki so se zgodili v Dubrovniku in na razpust združenja četnikov pa je dejal: »Kar se tiče četnikov, pravim, da so v teh kulturnih krajih nepotrebni, da tu za nje ni prostora. Teh neodgovornih činiteljev mi ne bomo trpeli.«

d Uredbo o spojitvi občin Smarje pri Jelšah-trg in Smarje pri Jelšah-okolica v eno občino, je podpisal notranji minister dr. Anton Korošec.

d Fantje v Drakovcih pri Ptuj so pripravljali smodnik za velikonočno streljanje. Pri tem se je smodnik vžgal in je dobil 18 letni Alojzij Belšak iz Trbovcovcev smrtno nevarne opekline po obrazu in rokah.

d 20.000 ljudi je bilo navzočih na shodu Jug. rad. zajednice v Bijelini v Drinski banovini.

d Iz marksističnega tabora. Preteklo soboto in nedeljo je bil v Ljubljani kongres »Strokovne komisije za Slovenijo«. Temu je prisostvoval tudi osebno tainik vsedržavne strokovne zveze Bogdan Krekič iz Beograda. Iz Slovenije se je udeležilo kongresa 95 odposlancev. Dnevni red je obsegal sama strokovna vprašanja. Kongres je vodil g. Sešej. Kongresa so se udeležili tudi razni zastopniki socialističnih kulturnih in drugih klubov.

sednik Cankarjeve družbe in drugi. Poročila so se nanašala na razna vprašanja socialne zakonodaje. Kongres se je zaključil z božnim glasovanjem. Za predsednika je bil izvoljen Leskovšek, za tajnika Bricelj, za odbornike pa Čelešnik in Jakobin. V zasebnih razgovorih, ki jih je vodil Kretič s predstavniki tukajšnjih socialistov, so zborovalci tudi načeli vprašanje o ustanovitvi socialistične stranke.

d Shod dr. Srškiča. V Sarajevu je imel shod dr. Srškič, ki je med drugim izjavil, da že dolgo ni več član Jug. nac. stranke, ker je ta nesposobna za dobro delo in samo ovira ureditev naših političnih razmer. Naglašal je potrebo rešitve hrvatskega vprašanja, ki obstoji kljub istosti jezika in krvi. — Svoj čas je dr. Srškič zanikal obstoj hrvatskega vprašanja.

d Tuje seme. Nikakor ne smemo dopuščati, da bi nam kdorkoli v naš živelj sejal tuje seme, piše »Kmet. list«. Njegovo željo je naš slovenski kmet že izvršil, saj je odklonil bivšo Kmetijsko stranko, ki je hotela pod kmetiskim imenom tuje seme — liberalizem — razširiti med slovenskim narodom.

d O kmetijskih dolgovih je govoril na shodu v Krstanju v Dalmaciji tudi minister Cvetković. Izjavil je med drugim, da bo vprašanje kmetijskih dolgov urejeno tako, da ne bodo prizadeti ne dolžniki in ne varčevalci.

d Razrešeni sta občinski upravi občini: Poljsnik in St. Janž na Dolenjskem.

NESREČE

d Dva požara v eni noči. Pogorela je domačija nekega posestnika v Pobrežju pri Plutju. — Gospodarsko poslopje, last župnije Sv. Vid pri Plutju, so uničil ognjeni zublji.

d Požar je popolnoma uničil imetje posestnika Alojzija Jernejška v Pernicah v občini Sv. Marjeta ob Pesnici. Zažgal je neki otrok.

d Zgorel je 16-okenski kozolec na škofij-skem posestvu pri Mozirju.

d Mladi voli so se splašili in povozili posestnico Nedo Koban iz Sel pri Zg. Poljskavi.

Za posledicami poškodbe je uboga žena po dveh tednih trpljenja umrla.

d Vrh smreke ga je oplazil po glavi. V Vratah pri Muti se je pripetila nesreča, ki je zahtevala življenje 74-letnega hlapca Leopolda Krofa. Pokojnik je služil za hlapca že dolgo vrsto let pri posestniku Pošek. Ono popoldne so se podali Krof, mladi Ivan Pošek ter domačin Urič v Poškov gozd podirati smreke. Dreve sta podirala oba mlajša fanta, stari hlapec pa je padle smreke obsekaval. Delo je napredovalo hitro in smreka za smreko je padala na kup. Naenkrat se je podžagana smreka nagnila proti smeri, v kateri je delal Krof. Pošek mu je še zaklical, naj se umakne in Krof je odvrnil, da se bo. V tem trenutku pa je drevo zahreščalo in padlo. Krof je prepozno odskočil ter ga je vrh smreke z vso silo oplazil po glavi. Udarci je bil tako silovit, da mu je zdrobilo lobanjo kakor jajčno lupino ter mu je vrglo možgane 5 metrov od telesa. Bil je na mestu mrtve.

d Pri streljanju s pištolo je nastala eksplozija, ki je dan dobesedno razmesarila 15-letnemu Jožetu Rakošu iz Male Nedelje.

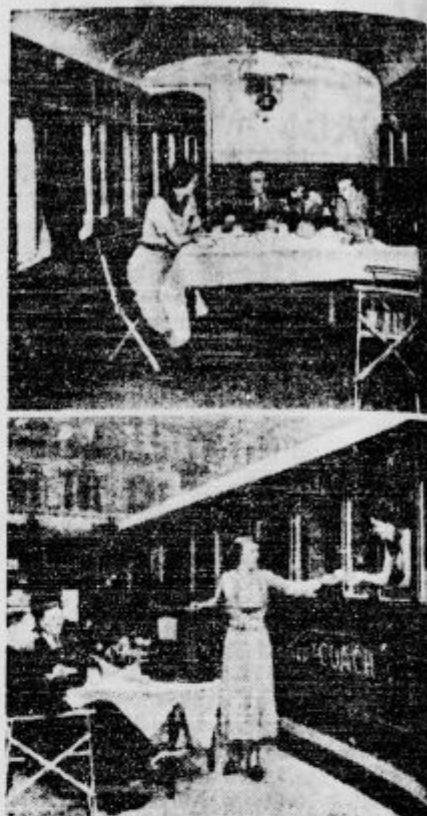
d V ljubljanski bolnišnici je podlegla poškodbam, dobljenim pri skoku iz drugega nadstropja nad ljubljansko kavarno Evropa. 20-letna služkinja Rozalija Branko.

d Para je ušla iz stroja v papirnici v Vevčah 31-letnemu strugarju Albinu Klemenčiču od Dev. Mar. v Polju ter ga močno oparila po glavi.

d Pri smučanju na planinah je padel in se hudo poškodoval 34-letni Davorin Tratnik, carinski uradnik iz Ljubljane.

d Ker ga je mož previjal. V mariborsko bolnišnico je prinesla neka mati sedem tednov staro dete, ki je imelo zlomljeno nogo. Na začuden vprašanje zdravnika, kako se je moglo zgoditi, da si je dete, ki še ne more hoditi, zlomilo nogo, je mati nekam sramežljivo odgovorila, da ga je mož previjal.

d Žrtev spopada med vinjenimi. Oni večer ob treh ponoči so pripeljali iz Oplotnice v mariborsko bolnišnico Matijo Leskovarja. Imel je strašno rano na trebuhu, katero mu je za-

Na Angleškem posojajo stare vagone družinam, ki v njih preživijo nedelje in praznike na deželi. V goni so udobno urejeni in ljudje jih radi najemajo.

dala roka napadalca z dolgim nožem. Leskovarja so takoj položili na operacijsko mizo, k pa so mu odprli trebušno votlino, so zdravili takoj uvideli, da mu ni več pomoči. Ob 6 zjutraj ga je smrt rešila velikega trpljenja. Postal je žrtev spopada, ki se je odigral med vinjenimi fanti na velikonočni ponedeljek.

d Z dinamitno patrono je streljal 15-letni posestnikov sin Ivan Potočnik v Dobeni pri Celju. Patrona mu je eksplodirala že v roki in mu je roko popolnoma razmesarila.

d Ptčija jajca je iskal Milutin Milošević v Kušiljevi pri Svilanju. Pri tem je padel z veš in je bil na mestu mrtve.

d Kača je pičila blizu očesa kaplara Nikolobobiča iz Majkiča pri Ključu. Zaspal je na travniku in ko se je zbudil, je opazil na prsih veliko kačo. Bobič se je hotel kače znebiti, a se mu ni posrečilo. Kmetje so Bobiča takoj odvedli v bolnišnico. Oteklina je prišla že do pasu.

d Na več radovednih vprašanj, zakaj smo v zadnji številki »Domoljuba« napovedali objavo nekaterih dogodkov, pa teh dogodkov ni nikjer, sporočamo, da smo jih pripravili eno celo stran. Bili so tako krepki, da so g. državni pravnik bili mnenja, da je dovolj, če jih oni čitajo. In tako se je zgodilo s celo stranjo tako.

NOVI GROBOVI

d Le kratka noč bo v grobi, ko angel nam ztrobi. V Framu je umrl Peter Lebet, posestnik mlina. — V Pobrežju pri Mariboru so položili v grob dijaka IV. razreda rešne gimnazije Stanka Goloba. — V Trbovljah je umrl urar Franc Zak. — V Lesičnem pri Pil-

Goreči San Francisco. Dne 18. aprila je preteklo teden, odkar je ameriško mesto San Francisco obiskal strašen potres, ki je uničil 28.000 lis. se mnogo huji, kakor potres, pa je bil požar, ki je nato nastal. Zato danes San Franciškani ne obhajajo obletnice potresa, ampak obletnico požara. Na naši sliki vidimo, kako se je ta požar razvijal.

RAZGLED PO SVETU

Abesinsko-italijanska vojna

Na prvi pogled na severno bojišče! Ko so prišli italijanske čete do jezera Tana, kjer izvira Modri Nil, so hrib, ki obvlada jezero in okolico, krstili za Mussolinija. Casopisje piše, da so Italijani s tem činom posegli v angleško področje in da postane jezero Tana lahko velik kamen spotike med Italijani in Angleži. V angleškem Kartumu, ki leži ob Nilu v vzhodni smeri od italijanske Eritreje, opazuje živahno vojaško vrvenje. Mnogi oddelki odhajajo močno oboroženi s puškami in strojnimi vrenji v smeri Tanskega jezera. Tudi afriške letalske oddelke so Angleži v zadnjem času zelo ojačali.

Italijanski napredovanje v smeri Desia zopet zaznamuje uspehe, zakaj italijanske čete so že zavzele to mesto, kjer je bil doslej abesinski generalni štab in menda tudi sam cesar Selasie in njegov sin-prestolonaslednik. Italijanske čete pri svojem zmagoslavju prodiranj proti Desiju niso nikjer našle odpor. Mesto je bilo popolnoma prazno. Prebivalstvo se je skrilo v sosednje vasi. Z italijanskimi četami so prispela v Desije tudi tri letala. Na čelu italijanskih čet je bil general Birolli. Cesarjeva vojska se je pravčasno umaknila v neznano smer. Desije je važno abesinsko vojaško oporišče. hkrati pa tudi trgovsko, karavansko in politično središče velikega pomena. Je zvezano s prestolico Adis Abebo z dobro cesto, primerno za tovrstne automobile. Vse kaže, da je tudi Adis Abeba pred padcem in ni negotovo, da bo tedaj, ko bodo bralci »Domoljubovi« čitali to poročilo, že plapolala na cesarskem dvorcu v Adis Abebi italijanska trobojica. Italijanske prednje straže so bile pretekli teden oddaljene od Adis Abebe le okrog 100 km. Ostanke abesinske severne armade že zavzemajo nove položaje zapadno od abesinskega glavnega mesta.

Na južnem bojišču ima general Graziani z uničeno abesinsko armado še vedno precej opravka. Abesinci trdijo, da je 9. aprila prišlo severno od Negelija do borbe med abe-

sinskimi in italijanskimi četami in da so Abesinci zmagali. Ob tej priliki je bilo na strani Italijanov ubitih 320 italijanskih častnikov in vojakov in 19 domačinov. Abesinci trdijo, da so ujeli šest oklopnih avtomobilov, polnih municije, in avtomobil, na katerem se je vila zastava nekega italijanskega generala. Tudi pri Sasabane in Daga Bur so abesinske čete odbile italijanske napade in so se menda Italijani umaknili s težkimi izgubami. Vendar pa general Graziani seveda tudi na tem delu fronte ne bo miroval, zakaj s seboj ima stotine in stotine aeroplanov in tisoče motoriziranih čet, izborni oskrbovanih z vsem potrebnim. Če ne danes, bo Sasabane in nato tudi mesto Harar ob železnici Džibuti—Adis Abeba, padlo jutri Italijanom v roke.

Italijani sicer lahko dožive tam okrog Adis Abebe še večja ali manjša presenečenja, vendar sami Abesinci na afriškem bojišču ne

bodo dosegli nič odločilnega. Abesinsko hrabrost in boj za neodvisnost je strlo italijansko moderno orožje, ki ga Abesinci na splošno niso imeli, in italijanski zračni bombarderji, ki jih abesinska vojska sploh ni poznala, a so se pokazali v gorati Abesiniji kot največje jamstvo zmage. Zato je naravnost smešno, ako čitamo, da hoče angleška vlada premagani Abesiniji dovoliti sedaj šele posojilo pol milijona funtov šterlingov za — bojne aeroplane.

Pri Zvezi narodov v švicarski Ženevi so prišli merodajni gospodje do spoznanja, da njihovi predlogi za pravičen mir med Italijo in Abesinijo niso uspeli. Mi si upamo trditi, da niso uspeli zato, ker merodajni činitelji sploh niso hoteli Abesiniji pomagati. Zadnja afriška neodvisna država in redna članica Zveze narodov je bila na milost in nemilost izročena nasprotniku še pred prestopom italijanskih čet v Abesinijo. Vse drugo, kar se lepega govori in piše v svet, je namenjeno ljudem, ki nimajo upogleda v mednarodno zakulisno politiko zvijač.

Zato je imel g. Mussolini čisto prav, da je te dni presekala »gordijaki vozele« z njemu lastno močnatostjo in je izjavil, da je zmagalec in da se hoče pogajati z Abesinijo in skleniti mir brez sodelovanja Zveze narodov.

Koža, navajena na zimo, zahteva v žarkem pomladanskem soncu NIVEA CREMO

NIVEA-CREME

Jugosl. P. Beiersdorf & Co., d. s. o. l., Maribor

KATOLIŠKA CERKEV

s Duhovne vaje za plesalke kraljevske opere. Na Cvetno nedeljo so dokončale plesalke rimske kraljevske opere tridnevne duhovne vaje, ki so bile v cerkvi Sreča Jezusovega na obali reke Tibere. Duhovnim vajam je prisostvovalo lepo število plesalk. Nikdo ne bi verjel, ko je gledal skromna dekleta, da so to mladenke, ki sicer na opernih deskah nastopajo v največjem sijaju. Plesalke so dokazale, da je tudi njim potrebna božja bližina. — Za letošnjo veliko noč je pristopilo k mizi Gospodovi v francoskem Parizu 18.642 vseučiliščnikov.

AVSTRIJA

s Iz slovenskega Korotana. V Selah je umrl Simon Kocjan, tamošnji občinski tajnik in organist. — Za župana v Rožku je izvoljen Matevž Huber, židarski mojster. Novoizvoljeni župan je Nemec. — V Skočjanu so pokopali 73 letnega Hrovatovega očeta Lorenca Silana iz Sreja. — Na veliki petek so imeli protestanti na Bistrici v Rožu v šoli svojo službo božjo. — V St. Lipšu pri Zeneku je preminula kužeginja Ana von Orsini und Rosenberg. — V St. Rupertu pri Velikoven

so pokopali posestnico Marijo Riepel. — V župnišču v Pokrčah je neki Mihevc iz Ljubljane odnesel 50 žilgov, a so ga pravočasno prišli.

ITALIJA

s Letalska nesreča na progi Turin—Rim. Na zračni progi Turin—Milan—Rim se je pripetila oni četrti težka letalska nesreča. Letalo je vodil eden najboljših italijanskih pilotov. Dvignilo se je kljub megli, zakaj v Rim je moralo odpeljati na važno sejo turinskega podžupana markiza Penso di San Damiano. Med potniki sta bila tudi dva italijanska trgovca in en švicar. V začetku je šlo vse gladko. Komaj je bilo pa letalo dobrih 300 km južno od Turina, je zašlo med gorami v goste meglo. Pilot se je spustil nizko, da bi dognal, kje je. Kar se je letalo silno streslo, se naglo in treščilo na tla. Vsi potniki so bili takoj mrtvi. Letalo se je popolnoma razbilo. Udarilo je ob strmo skalo gore Basso pri vasi Chivassa in eksplodiralo je posoda z bencinom. Letalo je treščilo med skalovje.

s Drobil. Novo križarko, ki nosi ime Garibaldi, so spustili v morje iz ladjedelnice v Tržiču. — Dvanajst novih jam so odkrili ozkoma pregledali o veliki noči jamski razisko-

štajnu je odšla h Gospodu po večno plačilo posestnica Ana Gubenšek. — V Trbovljah je izdihnil gostilničar Andrej Kukenberg. — V Novem mestu je zapustila solzno dolino občinska blagajničarka Marija Avsec roj. Vencis. — V Rečici ob Savinji so položili v grob Terezijo Stiglic roj. Prislana. — V Škofiji Loki so položili k večnemu počitku veletrgovca Rafaela Thalerja. — V Mariboru je umrla Ana Majdič, vdova po znanem celjskem veleindustrialcu. — V Mozirju je odšel v večnost akademski kipar in pozlalar Ivan Cesar. — V Celju je zapel mrtvaški zvon 70 letni Mariji Crepinšek. — V Trbovljah je umrl 77 letni posestnik Anton Mervar. — V Domžalah so položili v grob posestnika in mesarja Janežiča Josipa. — V Studenicih pri Poljčanah je odšla h Gospodu po večno plačilo 86-letna redovnica M. Jera Gruner. — V Ljubljani so umrli: soproga vratarja ženske bolnišnice Ana Šircelj, trgovski sodrnik Jože Grilc, Karol Kauschegg in Vidic Jerica. Nai počiva v miru!

valeči italijanskega alpinskega društva v Istri. — Utonil je v Soči blizu Gaberja pri Tolminu 77 letni Anton Faletič, doma iz Kamina pri Kobaridu. — Požar je uničil hišo Jožefa Mravljeta na Taboru pri Dornbergu. — Granata iz svetovne vojne je ubila 13 letnega Florijana Guljata iz Grgarja pod Sv. Goro. — 20.000 lir je odnesel neznan izumovnik kmetu Ivanu Bregantu v Ločniku pri Gorici. — Ubil se je 25 letni Alojz Devetak, ki je padel s kolesa, ko se je vračal domov. — Dobro bodočnost obetajo mladeničem, ki bi se hoteli vpi- v tečaj za letalske pilote. Prostim mest je 1500. — Požar je uničil kmetško hišo in go- spodarsko poslopje Amalije Straja v Dolini pri Trstu.

ŠVICA

s Težki dnevi pri Društvu narodov. V Zenevi je ostal položaj za enkrat nespreme- njen. Angleži zahtevajo vedno bolj odločno nove ukrepe proti Italiji. Nekateri angleški listi celo pišejo, da je treba zaradi italijan- skega napredovanja do Tanskega jezera za- preti Italiji prevoz skozi Sueški prekop. Ita- lijani pa prihajajo s tem večjimi novimi za- htevmi, čimdalje je prodrli njih vojska. Francija pa se zanima le za Porenje. Zaradi teh nesoglasij med vesilami, niso izključe- na tudi večja presenečenja. — Angleški zu- nanji minister Eden je odpotoval k Hitlerju v Berlin. Zahteval bo točna pojasnila glede raz- nih nemških želja. Če se Edenu posreči, da pridobi z gotovimi koncesijami Nemčijo na svojo stran, bo to odločilnega pomena kon- čneveljavni izid vojne v Afriki. — Važna je tudi vest, da je papežev nuncij obiskal fran- coskega ministrskega predsednika Sarrauta ter imel z njim daljši razgovor. Gre menda za posredovanje papeža, da bi bila sedanja atri- ska vojna čimprej končana.

POLJSKA

s Do večjih komunističnih izgredev je prišlo v poljskem Lvovu. Pri spopadih s po- licijo je bilo 15 mrtvih in mnogo ranjenih. Vojski, ki je bila poklicana v pomoč redar- stvu, ni bilo treba nastopiti. Hudo ranjenih je bilo 7, lahko ranjenih pa 27 redarjev. Po- licija je zaprla 200 demonstrantov. Med iz- gredi so komunisti kradli in trgovinah in se- žigali. — V zadnjem času se komunisti po vseh državah živahno udeležujejo.

gotovo imeli komunistični hujšakači svojo be- sedu zraven.

DROBNE NOVICE

20 milijonov funtov šterlingov posojila dobi Nemčija v Angliji.

Z aeroplanom je treščil na tla in se ubil v Rim italijanski general Mario Beltrami.

230.000 inozemcev je obiskalo v letu 1935 Italijo.

150.000 prebivalcev strada v petih okra- jih na Poljskem. Prizadeti so najbrže — Ukrajinci.

Nove, velike kredite za oboroževanje predloži v kratkem vladi angleški finančni minister Chamberlain.

Tri vodilne direktorje zavarovalnice Phö- nixa je zaprla dunajska policija.

Polk Adolfa Hitlerja sestavljajo v Berli- nu; vojaki tega polka morajo biti najmanj 1 m 90 cm visoki

Italija v Abesiniji zmaguje. Poročila pravijo, da abesinska vojska ne nudi prodirajočim Italijanom nikakega odpora več. Kljub temu pa Italijani še vedno pošiljajo nove čete v Abesinijo. Na sliki vi- dimo, kako v Neaplju krcajo na ladje 5000 bojnikov za Abesinijo.

Abesinci pod italijansko oblastjo pravijo, da so zadovoljni. Italijani jim nudijo tudi zasluzek pri gradbi cest in pri obdelovanju polja. Na sliki vidimo z orodjem oboroženo množico Abesincev, ki gredo na delo za Italijane.

Vseh Židov na svetu je 16,246.000; od teh 5 milijonov v Ameriki.

363 milijonarjev, od teh v Budimpešti 79, je na Madjarskem.

800.000 delavcev je bilo zaposlenih v ke- mični industriji v Nemčiji v preteklem letu. Leta 1929 samo 350.000!

Španski parlament je izrazil vladi zaupa- nje s 185 proti 78 glasovom.

Zenam je odklonil volilno pravico belgij- ski parlament.

Irsko bo v prihodnji vojni na strani so- vrašnikov Anglije, je izjavil šef generalnega štaba irske vojske.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkvalitatnejše

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksem- burgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BELGIJA: No 2064-64 Bruxelles, FRANCE: No 1117-94 Paris, HOLAN- DJA: No 1158-66 Ned. Dienst LUXEMBURG: No 5907 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno našo ček. nabiznico

Kmetsko zborovanje v Ribnici

Na semanju dan v ponedeljek se je vršilo tu veliko zborovanje, ki je bilo vse posvečeno veliki akciji, ki se je začela v naši Sloveniji — ustno- novitvi Kmetijske zveze. Popoldne ob 1 je bil na- povedan shod v veliki dvorani Hpa, ki se je hitro napolnila tako, da so mnogi morali ostati zunaj. Zastopane so bile vse občine ribniškega in veliko- laškega okraja in celo daljna Banjaloka. Zboro- vanje je vodil g. Matija Smole. Ob burnem odo- bravanju je nastopil predsednik Kmetijske zveze g. Brodar. V enournem govoru je prdsednik ob- razložil potrebo lastne strokovne Kmetijske zveze. Tako živo je orisal bedo našega kmeta, da so vsi navzoči z veliko napetostjo ponovno prekinjali govornika z burnim aplavzom. Splošno navdušenje je zaptulo po dvorani, ko je g. Brodar opisal že dosedanje uspehe te splošne slovenske kmetijske akcije. Vsi navzoči so nagradili govornika s skle- pom, takoj po vseh občinah osnovati krajevne Kmetijske zveze. Za njim je nastopil živahno po- zdravljien g. Skuli. V živahnem govoru je opisal delovanje g. Brodarja in njegovo, s trpljenjem odi- čeno zvestobo kmetškemu stanu. Opisal je na- dalje, da že kmetški ponos in čast zahtevata last- no organizacijo. Navdušen govor g. Skulja so zbo- rovalci nagradili s čvrstim odobravanjem. Shod je potekel v lepem redu in ob splošnem navdušenju, ki je napolnil naše ljudi s samozavestjo in odloč- nostjo.

PO DOMOVINI

Spored Slomškovih praznikov v Mariboru

Dne 21. junija 1936.

Od pol 9 do pol 10 pohod mladine na Glavni trg.

Ob pol 10 služba božja: Kratak nagovor prevzvišenega, nato tiha sv. maša, pri kateri poje mladina in moli skupne mašne molitve.

Po končani službi božji skupna molitev za beatifikacijo, nato sprevod mimo Slomškovega groba na Slomškov trg, kjer zastopniki mladine izročijo svoje prošnje prevzvišenemu v roke.

Upoldne kosilo.

Ob 14 večernice v vseh cerkvah.

Ob 14.30 sprevod mladine, ki je v narodnih nošah, k igri »Naša apostola«, ki se ta dan izvaja samo za mladino.

Od 21. do 29. junija 1936

razstava vsega, kar nas veže in spominja na Slomška. Razstava bo v kazinskih dvorani.

Dne 27. junija 1936.

Sprejem gostov, zvečer slavnostna razsvetljava mesta Maribora, kresovi na slovenskih vrhovih.

Dne 28. junija 1936.

Ob 8 pontifikalna sv. maša.

Ob 10 stanovska predavanja: Za moške: Slomšek, učitelj in zgled krščanske moštosti. Moške. Čuvarki Slomškovih izročil v slovenskem narodu. — Za žene: Slomšek in slovenska mati. Vzgoja otrok po Slomškovih naukih. — Za fante: Fant po Slomškovem srcu. Vera, luč narodne omike. — Za dekleta: Pobožnost in nedolžnost srca, dva bisera slovenskega dekleta. — Dekleta v Slomškovi soli. — Za dijaštvo in inteligenco: Slomšek, svetniški genij slovenskega ljudstva. Večnostno jedro Slomškovih vzgojnih načel.

Ob 15 igra na prostem »Naša apostola«.

Ob 19 zbor slovenskih kolesarjev.

Ob 20 koncert »Maribora«. Satirnerjev oratorij »Vnebovzetje«.

Ob 23 sprevod mož in tantov z bakljami v prošnji procesiji, ki gre po mestu in mimo groba Slomškovega na Slomškov trg, odnosno v stol-

nico, kjer je polnočnica in skupno sveto obhajilo moških. Pri polnočnici ima ljubljanski škof dr. Gregor Rožman nagovor, mariborski škof dr. Ivan Jožef Tomažič pa sveto mašo.

Dne 29. junija 1936.

Od 3 zjutraj dalje svete maše v vseh cerkvah in skupno sveto obhajilo ženstva.

Od 8 do 9.30 zbiranje udeležencev, dohajajočih v skupinah na Glavni trg.

Ob 9.30 prihod prevzvišenih škofov in drugih odličnikov in nato služba božja. Pridiguje škof dr. Ivan Jožef Tomažič, sv. mašo daruje škof dr. Gregor Rožman.

Po službi božji kratak nagovor, ki ga govori g. dr. Franc Sušnik.

Sprevod z Glavnega trga po Strossmayerjevi ulici mimo Slomškovega groba na Slomškov trg, kjer zastopniki naroda izročijo prevzvišenemu prošnje.

Ob 14 v vseh cerkvah večernice.

Ob 15 se izvaja oratorij »Vnebovzetje«.

Ob 20 igra na prostem »Naša apostola«.

Žaloigra užitarice

V Dolenjskih hribih je umrla na veliki petek 80 let stara užitarica. Obširno kmetijo je izročila pred leti hčeri, ki je pa po nesreči dobila za moža pijanca. Mož je zapravljal, žena mu je od žalosti umrla. Kmetija je pa prišla na boben. Kupil je kmetijo tujec, ki je prišel z ženo in otroci in prevzel gospodarstvo. Prevzel je pa tudi staro gospodinjino, katere je imela izgovorjen primeren kot ali užitek. Nova gospodinja pa užitarice kar videti ni mogla. Dajala ji je smetano žito, vođeno mleko in malovredno zabelo. Užitarica je živele v groznem pomanjkanju. Sosedje so ji včasih dali nekaj jesti. Užitarica je zbolela. Redkokdaj ji je prinesla gospodinja jesti. Katera izmed sosed je imela z užitarico toliko usmiljenja, da ji je v njeno stanovanje prinesla kako jed. Gospodinja pa je začela zapirati hišna vrata, da do užitarice ni mogel nihče. Nosili so ji jedila in dajali skozi okna. Gospodinja je pa navlekla trnja okrog konca hiše, kjer je užitarica stanovala, da nihče ni mogel

Iz raznih krajev

Konjice. V splošnem živimo pri nas še dokaj mirno, posebno odkar so izgubili svoj bič naši liberalni valpti. Vendar moramo zabeležiti par pomembnejših dogodkov. Najprej smo se oddahnili, ko je bil pred kratkim razpuščen tukajšnji občinski odbor. Takšna je pač usoda na tem svetu! — Še bolj se je ljudstvo razveselilo, ko se je 8. aprila poslovilo od obeh šolskih upraviteljev. Krivica, storjena našim zavednim katoliškim vzgojiteljem, je s tem aktom vsaj na zunaj popravljena, obenem pa katoliškim staršem zajamčeno, da bo šola vzgojevališče mladine na trdni verski podlagi. Konjske matere — zadoščenje imate! — H koncu naj omenimo še lep uspeh, ki smo ga opazili v pevskem oziru. Pohvaliti moramo vneto g. kaplana, ki je v tej kratki dobi pokazal, kaj lahko doseže — kdor hoče.

Dragatuš. Preteklo zimo smo se nenavadno razgibali. Prosvetno društvo je v novo prirejeni dvorani uprizorilo kar pet iger, vedno z dobrim uspehom. Največji del zasluga gre pri tem režiserju Josipu Hudobivniku, ki se je za sedaj že poslovil od nas, da zadosti vojaški dolžnosti. A kar je največ vredno: Vzbudilo se je tekmovanje za kulturni napredek. Tudi naši gasilci so namreč istočasno za veliko noč pripravili svojo prireditev: »Kakršen gospod, tak sluga«. Izgledalo je, da si hudo nasprotujemo. A smo se razvstrčili, mi na veliko-nočno nedeljo z »Divjim lovem«, gasilci na velikonočni ponedeljek. Ko smo bilo nedeljo »Divjega lovca« ponovili v prid Gasilskemu društvu, se je pokazalo, da smo vsi edini za napredek našega gasilstva. — Če še omenimo, da smo imeli 1. in 4. marca dvodnevna gospodarska predavanja najboljših strokovnjakov, je bilo preteklo zimo v kulturnem oziru precej storjeno, kar je podlaga za edinstvo tudi v drugih ozirih.

Leskovec pri Krškem. Prejšnji četrtek je bil napovedan obisk g. bana v bližnjem Krškem. Tja smo bili povabljeni tudi mi. Ta novica nas je vse zelo razveselila. V proslavo tega dne so na predvečer zagoreli kresovi. Fantje so sestavili dolgo vrsto kolesarjev in konjenikov. Občinska uprava

priti do okna. Veliki petek je bil za ubogo starko odrešenja dan. Radovedni smo, v kakšni obliki se bo nad mlado, trdosrčno gospodinjino na njena stara leta maščevala četrta božja zapoved.

Mlin v Pečeh

Spisal Gustav Strniša

Nadstojevnu

Za svoj županski stolček se je oče Jakob tresel noč in dan. Na vsakega meščana, ki je dobro uspeval in napredoval ter je imel mnogo prijateljev, je bil takoj ljubosumen. Vedno se je bal, da mu kdo ne izpodkoplje tal, da ne bi telebnil s svojega stola. Ni se mogel otrešiti občutka, da njegov županski stolček ne stoji trdnost, temveč, da se sumljivo maje. Čeprav so bili meščani njegovi prišasti, razen nekaj kmetov, ki so ostali zvesti svoji zemlji in so bili kmetje, četudi so jih prištevati med meščane. In eden takih je bil tudi Pečovski, ki ga je smatral Mlakar za frnastega možakarja, ki rad nasprotuje njegovim ukrepom ter ne mara kar na slepo delati, kar mu župan ukazuje.

In prav Pečovskega se je očka župan najbolj bal, čeprav si ni tega nikoli hotel sam priznati, ker je bil sam v sebi preponosen, da bi si dejal, da je tak tekmeec nevaren. Mož je vendar nihal nevarnost na pravem kraju, saj je vedel, da so bili tihi meščani, ki so ostali poljedelci vedno na strani Pečovskega in bi takoj polegali z njim, samo, če bi jim namignil z besedo. Bil je zatrdno prepričan, da bi se nega takoj radi odkrižali in posadili mlinarja na županski stol, saj jim je bil po duši vendar soroden in vse bolj domač, dočim so zrl v župana še vedno tuja, ki se je prilepil od bog sam vedi kod, ki ima sicer lepo domače ime, ne pa srca, saj jim je ostal tujec od prvega dne, ko je pričel zupnovati in se niso nikoli mogli z njim res po domače pomeniti. To pač samo zato, ker so čutili, da jih zastopalja in se dviga pred njimi ter se kaže za nekaj višjega, kar jih je pač žalilo, saj so se smatrali za njemu enake, oziroma za boljše, ker so imeli že svoje stare pravice.

Pečovski se sam ni nikoli zavzemal za žu-

pansko čast. Odkar je Mlakar tako nesrečno preplašil njegovega Aleša in neposredno povzročil njegovo smrt, je čutil do tega človeka še hujšo mržnjo, da mu je prišla večkrat misel na maščevanje. Vendar se ni brigal za Mlakarja, živeč med svojimi čerami. Ostal pa je njegov izraziti nasprotnik, kakor nasprotnik vseh tistih, ki so bili sovražniki kmetov in so jih podcenjevali ter bi jih najraje vtopili v žlici vode.

Kmetje so tedaj živeli slabe čase. A Pečovski je slutil, da mora enkrat zmagati pravica. Vedel je, da tak zdrav rod ne bo nikoli klonil, temveč bo vztrajal in zmagal. Bolelo ga je, ker je gledal zarjo rešitve še nekie daleč, ki jo doseže šele bog ve kateri rod in postane res svobodni gospodar na svoji zemlji. In zato je še bolj mrzil gospodo, listo domačo jaro gospodo, ki se je sama rada zasužnjevala in klečepalila, čeprav je bila samo preoblečeni, skvrnjeni kmet, vendar je bila srečna, da se je mogla vkloniti in se dati podjarmiti tuj gospodki, ki ni poznala domačega jezika in ne upoštevala šeg in navad naroda.

★

»Pomisli, vrane sme loviti,« se je hvalil, v šoli mlinarjev Miklavž svojega prijatelju in soščelu županovemu Teobaldu.

Teobald je bil živahen in vesel deček, sicer dokaj šibek, a zdrav in poreden. S pečovskim sli si bila skoro podobna, čeprav sta bila tako različnih staršev. Oba sta bila velike suhe rasti, imela sta rjave oči in še lobanji slično oblikovani, na sencih nekoliko slisnjeni in k vrhu zaostreni. V obraz sta si sličila po kvišku zafrknjenih nosovih in ozkih črtnjenih ustnicah, ki so se Teobaldu vedno držala na smeh, dočim je bil Miklavž mnogo resnejši.

Četudi se očeta ništa marala, sta si bila sinova dobra prijatelja. Če sta le mogli, sta se kje sestala, pokramljala in se brezskrbno poigrala.

Dečka sta si bila le na pogled podobna, u zeto različne čudi. Miklavž je bil vedno nekam

zamišljen in resen. Ko je pomladi zacvelo vrbovje, je rad ružil piščale in sedeč v travji, sviral kar po več ur ter skušal s temi skromnimi glasbili posnemati glasove pličev, šumenje valov, klopot mlinskih koles ali žvižganje vetra. Vsak najmanjši šum v prirodi ga je zanimal, da je stikal okoli in iskal. Če je plič zaprhnil v vejčju, je že bil vesel tistega posebnega pleskavanja kreljuhi in tišine, ki je nato nastala.

Zanj je bil oljar Peter največji umetnik na svetu in nedosegljiv človek, saj je znal živeti s prirodo, oponašati pliče s svojim žvižganjem in piskati na prste, da je brnelo v ušesih in ga kar zaglušilo.

★

Teobald se za take stvari ni kaj brigal. Rad je begal po gmajnah, se podil z Miklavžem po hosi, ali se z njim igral, toda za prirodo okoli sebe je bil popolnoma slep, ni je videl, niti skušal opazovati, samo čutil je, da je v neravi res prijetno in tega čuta je bil vesel, nikoli pa se ni vprašal, zakaj je prijetno.

Kadar ga Miklavž ni hotel slušati in se podil z njim čez drn in strn, je prisiljen obsedel poleg njega, poslušal, kako je mladi Pečovski piskal na piščal ali žvižgal na prste. Pri tem se je silno dolgočasil, a nikoli mu ni prišlo na misel, da bi poskušal tudi sam zasvirati.

Le pliče je Teobald ljubil, toda ne radi njihovega peha, ker jih ni nikoli poslušal. Sam ni vedel, zakaj so mu bili plički všeč, najbrže pa zato, ker je to ljubezen do njih podedoval po svojem očetu, ki je bil strasen tičar in je vedno gojil doma polne kletke samih gozdnih pevcev. Če je Teobald zagledal na drevesu pličje gnezdo, je takoj hotel pogni, da bi odnesel mladitke domov svojemu očetu. Miklavž mu je skoro vedno zabil, ker sta se mu smilila uboga roditelja malega pličjega rodu. Teobald na to sploh ni niti pomislil, slušal pa je tovariša, ki je vedno ukazoval, čeprav je bil on mestni deček in so ga kmetički gledali z zavistjo in spoštovanjem ali mržnjo.

se je peljala v dveh avtomobilih. Vsi ti so sprejeli g. bana onkraj Save blizu kočdvara v Vidnu. Pozdravili so ga župan g. Stare Franc v imenu občinske uprave, g. vonko Vahčić v imenu mož. fant Alojzij Salmić v imenu vseh fantov naše občinske župnije. Vsi drugi množičevini pešci so se zbrali v Krškem pred glavarstvom. Med njimi tudi naši gasilci in zastopniki vseh naših društev in korporacij. Tam je najprej gladko pozdravila g. bana v imenu leskovske mladine majhna deklica B. Vahčić ter mu izročila lep sopek. Pot zastopnik naše krajevnice JRZ je nastopil g. Pregelj Franc iz Drnovega. Njegov nagovor je bil jedrnat in prav dobro prednan. Končno so bile številne naše deputacije sprejete v prostorih glavarstva. Predložile so mu najnujnejše naše zadeve. Ko smo se vračali domov, smo bili vsi ene misli, da je g. dr. Natlačen v resnici naš ljudski ban.

Mokronog. Dne 16. aprila nas je obiskal naš priljubljeni ban g. dr. Natlačen, kateremu je pripravo ljudstvo prisrčen sprejem. Njegov prihod je ljudstvo že ves teden nestrno pričakovalo. Zanimanje je bilo tem večje, ker je tajnik g. bana g. dr. Kovačič, mokronoški rojak. Ze mnogo pred napovedanim časom se je zbrala na trgu šolska mladina, občinska uprava, gasilci, zastopniki društev, javna in državna oblast ter ogromna množica ljudstva. Trg je bil ves v zastavah in slavolokih. Na gričku sv. Florijana so g. bana pričakovali konjeniki in kolesarji. Prvi je g. bana pozdravil v imenu mokronoških fantov Joško Zihler, ki mu je izrekel dobrodošlico in pozdrave slovenskih fantov ter prosil še za nadaljnjo naklonjenost slovenski katoliški mladini, katere na čelu je pred leti bil Nato je krenil sprejeto po cesti nizdol v Mokronog. Vsa množica je za navdušenjem pozdravljala in klicala: Zivel naš ban! Zivel dr. Korošček! Zivel dr. Krek! Zivel kralj Peter! Zivela Jugoslavija! Zivela vlada svobode in pravice! Ko se je navdušenje poleglo, je predsednik občine g. Sirupež želel dobrodošlico, nakar mu je mala deklica izročila krasen sopek. Pozdravili so g. bana še g. duh sv. in župnik Bukowitz, g. Margon v imenu gasilcev. V imenu Prosv. društva je pozdravil preda. g. Zan Hočvar. Navzeto so bili tudi vsi načelniki uradov, s katerimi se je g. ban pozdravil in razgovarjal. Pozornost je zlasti zbujala skupina invalidov s katero je ostal g. ban delj časa v ljubeznivem razgovoru. Po sprejemnih pozdravih je povzel besedo g. ban, ki se je zahvalil za prisrčen sprejem in pozival ljudstvo k složnosti in skupnemu delovanju za v blagor občine in države ter obljubil svojo pomoč.

Homec. — Na cvetno nedeljo je priredilo Prosvetno društvo misterij »Slehernik«, in ponovilo prireditev na velikonočni ponedeljek. Obkrat je župnik F. Govekar pred začetkom predstave obrazložil pomen tega misterija s posebnim ozirom na današnje razmere. Prosvetno društvo na Homecu prireja v zadnjem času večkrat lepe verske igre. Na praznik Kristusa Kralja smo gledali nad vse lepo otroško igro »Slava Kristusu Kralju« in »Rajanje pred Najsvetejšim«. O Božiču je uprizorilo naše prosvetno društvo versko igro »Petrčkove poslednje sanje«. Višek duhovnih iger pa je »Slehernik«.

St. Jošt nad Vrhniko. Nedavno smo položili v prerani grob 28 letnega posestnika sina Jožeta Malovrh iz Butanove.

čigar žalostna smrt je vzbudila v naši okolici vsesplošno obžalovanje in ogorčenje. Pokojni Jože je namreč umrl na posledicah rane, ki mu jo je zadal nepredviden vročkrvnež. Pokojni Jože je bil fest fant, miroljuben, delaven in krščansko pošten Brez njegove krivde je klonil v prerani grob. Lep je bil njegov pogreb. Pevski zbor mu je v slovo

zapel žalostinke. Naj blaga duša uživa mir v Bogu!

St. Rupert. Naše ljudstvo je nestrno pričakovalo obiska svojega visokega prijatelja bana dr. Natlačen. To so pričale že priprave za njegov sprejem. Na trgu v St. Rupertu je bil postavljen nad 30 m visok mlaj z državnim trobojnikom, ob potu pa pet slavolokov s pomembnimi napismi. Ves St. Rupert je bil na nogah; konjeniki in kolesarji so odhiteli g. banu nasproti. Ko se je prikazal banov avtomobil s spremstvom kolesarjev in konjenikov, je pozdravil g. bana v imenu občine g. delovodja Kurent M. V imenu fantov, organiziranih v JRZ sta ga pozdravila Andrej Krčič in Ferdo Gospodarič. Ljudstvo je pozdravljalo po vsej poti svojega bana z navdušenjem, ki se ne da popisati. St. Rupert je bil ves v zastavah in zelenju. Ljudstvo je že v zgodnjem popoldnevu zapustilo svoje delo in napolnilo prostorni trg. Ko je zavil spredol na trg, je godba zaigrala in nepopisno navdu-

šenje se je polatilo množice, ki je vzklikala svojemu ljubljemu banu. Tu so pozdravili bana predsednik občine g. Tomaž Prijatelj, g. župnik Peter Flajnik, g. šolski upravitelj M. Brezovar, predsednik kraj. odbora JRZ g. M. Kostelec in »dolga vrsta zastopnikov raznih društev. G. ban se je v daljšem govoru zahvalil za sprejem, za njegovo zvestobo v dnevih preizkušenj in trpljenja, pozival k vztrajnosti in obljubil vso pomoč. Vse pozdrave in zlasti nagovor g. bana je ljudstvo navdušeno aplavdiralo in h koncu g. bana obsulo s cveticami. V sijajno okrašeni dvorani Prosvet. nega društva je g. ban sprejel nad 20 deputacij.

St. Vid pri Stični. Letos ljudje zelo umirajo, da si ne kaže nalezljive bolezni. Od novega leta do bele nedelje je slo v naši župniji v večnost že 37 oseb. Med njimi je bilo 15 čez 70 let starih. Na cvetno nedeljo so bili kar 3 pogrebi. — Na veliki četrtak so pokopali 75 let starega Vencija Antona, ki je bil mnogo let ključar župne cerkve. Kot izvrsten tesarski mojster je pri marekateri cerkvi delal ali pa popravil strehe in pleskal zvornike. Ni pa samo skrbel za zunanost cerkva, ampak je tudi rad v cerkev hodil, da je bil drugim v lep zgled. Mir njegovi duši! — V St. Vidu bodo letos obhajali 40 letnico, odkar so pričeli graditi vodovod, ki pa še dosedaj ni zgrajen. Vodovod je silno potreben. Saj je ob suši edino pomanjkanje vode za ljudi in živino. Toda denarja primanjkuje. Ako ne bo banovinska uprava izdatno pomagala, ne bo zopet nič. — Na veliko soboto zvečer je toča padla po nekaterih vaseh. Sadno dreve, ki je bilo že v cvetju, je močno poškodovala.

Cerklje ob Krki. Kadar visoki državni oblastniki potujejo med ljudmi, hočejo zvedeti od ljudi njih želje. Prav zaradi tega smo mi nestrno čakali g. bana, ker je menda malo krajev v dravski banovini, katere bi bil režim JNS tako krivično poznal kot so prav naše lepe dolenske Cerklje. Na kralji je vedno imel mnogo zavednih Slovencev in državljanov, toda ne takih, kakršnih si je želel režim JNS. Zato so nam vzeli občino in jo tako neusmiljeno razkosali, da te hudobije ne bo znal nihče tako oceniti kot prav tisti rod, ki je to doživljal in na sebi čutil. G. bana Natlačen imenujejo ljudskega bana in zato smo z zaupanjem naslovili nanj prošnjo: Popravite krivice in vrnite občino Cerklijam. Zastave na hitah, slavolok, venci, vse to je bil izraz naših ljudi; da nekaj velikega čakamo in hočemo imeti. — Ko se je g. ban odpeljal proti Brezicam, se pač največkrat alihi na cesti vprašanje: kdo nam bo in kdaj nam bodo krivice popravili.

kakor je že naneslo, saj se je tudi deca črtila med seboj kakor stariši.

Mlinar je bil moder mož in nikoli ni niti bevskačil, če je videl svojega sina v Teobaldovi družbi, saj ni hotel dečka zavajati v sovraštvo in mu vcepiti mržnje do svojega tovariša. Župan je bil drugačen. Sinček se je moral samo skrivaj sesajati z Miklavžem, kajti sicer mu je trda predla, saj mu je oče takoj navil uro, če je zvedel, da sta bila skupaj.

Ko je Teobald pravil Miklavžu o vranah, ki jih je lovil, so se dečki oči kar iskrite in je besede požiral z odprtimi usti. Razburjen je kar hlastnil:

«Kdaj si jih vendar lovil in kje? Pa meni nisi tega sporočil, kako si vendar mogel tako važno stvar zamolčati, saj veš, kako bi se rad tudi jaz udeležil tistega lova.»

Miklavž mu je razložil na dolgo in široko, kako sta šla z olijem v nedeljo v smrečje nad Peči, kjer ga je Peter zazankal k drevesu in ga okoli pasu privezanega spustil v prepad. Kaker je bilo lepo in čudno, ko je plaval sam med nehom in zemljo, kakor bi ga hotele komnite stene kar pogoltniti, kako je bila v višavi nizka njih biša in mlin, ko je plaval niže in kako je opazoval Čuvana, ki ga je pač zaduhel, saj je s svojo kosmato njuško nemirno vohal po zraku.

Teobald mu je samega navdušenja stiskal roko, ko mu je Miklavž pravil, kako je segal v duplino po mladičke in jih dojal v malto in kako je Peter zvečer prečital posle, da so jedli kavke, pa so mislili, da obirajo slastne golobice. Nazadnje je še tajinsveno priznal svojemu tovarišu, da je ojar tudi njemu dal vranje bedro, ki je res prav tako okusno kakor golobje ali piščančjevo, saj se kar topi v ustih.

Teobald je vedno bolj strmel. Bil je pač živa radovednost. Od očeta pa je podedoval snednost, kajti stari Mikar je bil znan kot dober jedec in če si je kdo želel pridobiti njegovo posebno naklonjenost, ga je povabil na piščanec. Ljudje,

ki so imeli tudi tedaj opravljive jezike kakor še danes ta dan, so se na njegov račun večkrat smejali in ga vlekli v pregovor:

«Kolikor piščanec županu daš, za toliko mož pri njem tudi velja!»

Miklavž se za slastne jedi sploh ni brigal. Okusno jed je šele tedaj zvilubil, ko jo je že pokušil, ne da bi bil preje mislil na njo, saj je vedno popravil vse kar so mu prinesli na mizo in ni nikoli vprašal, kdaj bodo jedli kaj posebno dobrega.

Teobald ga je takoj pričel nagovarjati in ga prositi, da bi šla skupaj vranje lovit, češ, da bo to nekaj levega in posebnega ter se bosta oba zabavala.

Miklavž se je spočetka branil, češ, da ni varno, da je nad pečmi plaval nekaj tveganega, kar si upa samo, če je z njim Peter, ki vse zna in premore.

Teobald pa ni odnehal in je silil toliko časa vanj, da mu je naposled obljubil. Domenila sta se, da pojedeta še tisto popoldne nad pečine, da ga bo Teobald pričakoval že nad prepadom in bo prinesel s seboj dolgo vrv.

Če bi Pečovski tisto popoldne vedel, kaj se je kuhalo v mali glavič njegovega sina, ki je tako mirno pojedel svoje kosilce in se potem tiho zmuznil iz hiše, bi se pač drugače spogledala, a tako se ni brigal zanj, čeprav je bil deček nekam raztresen in preveč lah. Oče ga je videl tudi še po kosilu, ko se je mirno igral pred mlinom in šel je mimo njega na delo.

Ko je Miklavž opazil, da ni nikogar blizu, je že smuknil na cesto in se pognal na sicez, vodečo nad čeri. Teobald ga je že pričakoval ves nestrpen in mu že od daleč mahal z roko ter vpil, naj se podviza, da prihaja zelo pozno in je bil že v strahu, da je morda pozabil, kar je obljubil.

Pregledala sta vrv, ki je bila dolga in močna. Miklavžev je zadovoljno pokimal, si je privezal okoli pasu in pokopal prijatelja, kako naj vrv drži zažeto okoli smreke in naj le polagoma drsaje

odjenjuje, dokler mu ne bo zaklical, naj počaka.

Teobaldu ta predlog ni ugajal, pričel je ugovarjati, češ, da je Miklavž že bil nad prepadom, a on še ni nikoli in naj zdaj push, da še on poskusi in splava v prepad. Obljubil mu je, da bo vse storil, kar je treba in bo pobral vrane v žep.

Miklavž se je protivil, nazadnje je vendar pustil prijatelja, ki je tako silil, da hoče v brezno, privezal mu je okoli pasu vrv in jo zadržal nato okoli smreke.

Teobald je zaplaval na prepado. Miklavž ga je nekaj časa spuščal niže in potem počkal, da je moral iskati in brskati po vdolnini. Zelo je bil vesel, ko je našel nekaj gnezd. Ko se mu je zdelo, da ima dovolj in je bil tudi sicer že truden, je zavpil tovarišu, naj ga potene nazaj.

Miklavža so že bolele roke. Bil pa je pogumen deček in se ni kar takoj presel. Poskušal je z vrvjo ob deblo potegniti prijatelja nazaj, kar bi se mu tudi posrečilo. Usoda pa je hotela, da je postal Teobald nestrpen in se je z nogama utrl v neko razpoko, iz katere je pogoltnil celotni grmiček. Vrv je nekoliko popustila in se začela pod veje lik ob korenini. Miklavž je zdaj napeljal vse sile in se trudil, da bi se vrv premaknila in popustila. Toliko močan ni bil, da bi izruval z njo vred grm, a vrv sama ni odjenjala.

Teobald je stal nekaj časa naslonjen z nogama na kamnito kleč, a potem je spet obvisel nad prepadom in jel krčevito kričati kajti hipoma ga je popadel silen strah. Nihajoč med nehom in zemljo je pričel obupno kričiti z rokama, a v vrv se ni odločile od grma.

Matevž je bil kurkuma znoj po obrazu. Dokler je Teobald molčal, je ostal hladnokrvn. Zdaj ko je začel kričati svojega tovariša, je vse v njem odrevenelo. Nagonsko je še vedno stiskal vrv in jo krepko držal, čeprav že ni več čutil rok. Hotel je vrv spet nekoliko odjenjati in jo potem silence potegniti k sebi. Tisti hip pa je Teobald izruval grm in hrenul z vso težo zanihal v zraku z grmom vred in že je Miklavžu zadržala vrv z rok.

MED BRATI V TUJINI

Z južne strani naše zemlje

(Buenos Aires, 16. marca.)

Sem že doma včasih in dostikrat skusil, kako grčavi so naši ljudje. Tudi to je modrost, in ne neumna: Saj je jutri tudi še en dan! Tako si tudi tu naši mislijo: bo še čas, da pridemo blizu. Prvo nedeljo je prišlo kakih 40 oseb k popoldanski službi božji. Dopolodne je še ni bilo. To zadnjo nedeljo smo bili pa na pravo preskušnjo postavljeni in če bi sam »Vujec, Martin Čepjakov na kraljevski zvon zv. Štefana klenkal«, ne vem, če bi kaj opravil, tako pasje je bilo vreme to nedeljo. Naliv na naliv, vsake četrte ure, pa kako! Tukaj vreme znori prav zares, kadar se loti. Pa je le bilo nekaj junakov, ki so »priplaval« čez neštete luže.

Pa ni bilo samo vreme krivo neudeležbe. Služba božja je je namreč preselila in je tudi to ovira, ki bo se par nedelj vplivala. Pa pravimo, da se ne damo! Če nas je malo, smo pa mi bolj koreniti. Na Veliko noč bomo imeli polno cerkev, tako smo sklenili! Bomo videli, ali bo kaj ali ne. Glavno je, da smo vsaj cerkev že dobili, ker prejšnja nam je zapadla med tem, ko je bila služba božja prestala za pet mesecev. Nova cerkev je na Avenidi del Campo, ne daleč vstran od prejšnje.

Vročino smo pa imeli ta teden tako, da smo samo zijali. No, pa ne bom trdil, da sem jaz »zija«l. Saj sem pričakoval še kaj hujšega, tako da me ni nič presenetilo in med tem, ko so se drugi potili, meni menda še vroče nič ni bilo. Malo mi tudi ime prav pride... čeprav sem imel talar in dolgo suknjo na obe rami oblečeni — v domovini je bilo to le tedaj, kadar je bilo 20 stopinj mraza. Pravijo, da letos, to se pravi to poletje, še ni bilo tako vroče.

Veliko meso je Buenos Aires, da je kaj. Vsega dobiš za denar in niti drago ni. Nekaj bi si pa želeli, česar ti domovina tako obilo zastoni nudi: dobre hladne vode. Vsaj kozareček take, kot jo daje »kostonjeviški vodovod« ali vsaj take, kot v Studenih teče, da jo živina lahko pije — pa je ni vode. Vse je samo »mlaka«. Saj ne rečem, da ni zdrava. Taka ni, kot teče izpod slovenskih gor! Osvežujoča in hladna sladka vodica! Voda je namreč kar iz reke, seveda prečiščena. Od kod le bi jo sicer mogli dobiti, ker stolina kilometrov daleč ni nobenih gor.

Ta teden sem imel dve važni opravili: bil sem urednik »duhovnega življenja«, ki sem mu komaj spet napravil eno številko skozi. Tudi ta list bo prinesel nekaj pozdravov v domovino. Bil sem pa tudi kaplan! Kako pa naj drugače živim. Če tudi imam le pol želodca, pa ima vseeno svoje zahteve. In postal sem španski kaplan. Zaenkrat sicer nimam druge dolžnosti, kot določeno mašo vsak dan, tja za Veliko noč bom moral pa že tudi kar španske grehe poslušati...

Kardinala-nadškofa, ki se je v soboto vrnil iz Rima, smo slovesno sprejeli. Kar s slovensko zastavo! Hrvatov je bilo nekaj več kot nas in tudi zastavo so imeli na bolj dolgem drogu! Predsednik države in kardinal sta se objela, kar naj bi pomenilo poleg osebnega prijateljstva tudi tesno sodelovanje države in cerkvene oblasti.

Sprejem je bil seveda malo bolj nobel, kot je tedaj, kadar mati iz seima domov pridejo. Vsa moderna sredstva na tleh in v zraku in na konjih in vsakršnih vozovih... Najbolj značilni pa so bili — golobi v argentinskih narodnih barvah: bel trup in modri peruti, ki so v množicah obletavali ulice in trge, koder se je razvijal sprevod. Tako je vsa javnost sodelovala pri tej slovesnosti.

To je pa res katoliška dežela, tako se zdi. Toda kdor ve, da je med stenami našega mesta pol milijona Židov, ki imajo sedaj tu obljubljeni deželo, kar jih je Hitler izgnal, kdor je čital v socialističnem dnevniku napad na deželno upravo Katamarke, kjer so uvedli obvezen verouk v šolo (tu je državna šola večinoma brez verouka), tisti lahko ve, da se pričakujejo lahko tudi drugačni dogodki... Zaenkrat je seveda položaj miren in imajo »desničarji« trdno položaj v rokah.

Se to smo sklenili, da hočemo Sv. Jožefa tudi mi po slovensko počastiti na njegov dan — če nas kaj bo, ker ga vsi ne razumejo.

V imenu vseh pošiljam tople pozdrave tja v Belokrajino in Prlekijo in Prekmurje, v Krško dolino in vespovod, koder imamo mi tu znanke in prijatelje po lepi in ljubi slovenski domovini.

Hladnik Janez, Condarco 545, Buenos Aires.

Zakaj »Zakaj je pa brcnil vaš mož onega psa?« — »Veste, danes se je razjezil, ker je moral plačati mesečni prispevek društvu za varstvo živali.«

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lavšnin.)

(Nadaljevanje.)

Gromek smeh iz enega kota je pretrgal Križipovo razlago. Oni, ki se je smejal, je bil Polikrat Demokritov učenec.

Ideje, ideje! je rekel zaničljivo in porogljivo gledal Sokratovega učenca. »On vidi stvari, katerih ni. Mora zares dobre oči imeti, lahko bi bil prerok!... Nel vse je puhla sleparija. Clovek je samo mešanica atomov, žoga usode! Smešno je vse, tudi življenje!«

»Da, vse je puhla nečimurnost in prazen nič!« mu je navdušeno pritrdjeval Heraklitov pristaša. »Na svetu ni nič stalnega. Veselje je trpljenje, modrost nesmiselnost, plemenitost je podla, odkritosrčnost hinavstva. Svet je otrok, ki ima veselje nad mehurčki iz milnice. Jokajte, vi srečni, tolažite se vi nesrečni, ker vse je puhlo in ničeno.«

»Izvemši ljubezen in vino!« je zaklical vmes Aristotel.

»Izvemši pametno blaženost!« je ugovarjal Pitija.

Skeptik Polikrat, popolnoma že pijan, je pa godel: »Nič se ne ve, nič se ne vidi... nič ne sliši, nič razume. Samo tisti je moder, ki zavida žival za njen razum.«

»Norei ste vi vsi!« je kričal cinik Aristid. »Ako imate željo po uživanju, sklenite zvezo z revščino, delom in lakoto. Ako imate denar, vrzite ga v morje. Ako podedujete hišo, porušite jo in stanujete v kadi, ali votlini ali v grobu!«

Od vina onamajeni filozofi so se začeli med seboj kregati in prepirati. Popolno pijani so komaj izgovarjali stavke in besede. Manj pijani so pa kričali vsiljevali svoje nauke. Tisti pa, ki še niso imeli popolnoma omejenega razuma so se pa oterbo borili s svojimi jeziki. Za neinteresiran-

ce je bilo vse to cela zmešnjava. Komaj posamezne besede je bilo mogoče razumeti: število, zvok, štirje elementi, atomi, nič puhlo, praznina, trpljenje, veselje, ideje, telo, duša, duh, bistvo, prahstvo, večna snov, nesmisel, blaženost, prostost, ravnodušnost in tako dalje. Vsak filozof je zatiral nekaj drugega, in marsikateri se je izpozabil v svojem vnetem dokazovanju, da je začel groziti s pestjo.

Bilo je kot v kaki vaški krčmi in imperator Lucij Ver se je valjal na svojem prostoru in bi se bil skoro zadušil od smeha.

Tako je prav!... Tako imam rad!« je klical. »Ploskajte senatorji!«

Senatorji so ploskali in skušali prepričati filozofov še zanetiti.

Mark je kričal: »Božanski imperator nas tako spoštuje, da se nad nami zabava, vi puhlo glavci, polni samih fraz!«

»Učena sodraka!« je mrmral Avidij Kasij, ki ni mogel zadušiti svojega iznenadenja in nevolje. Kajti nad tem smešnim rovanjem ni imel nikakega dopajanja.

Publij in Marij Pomponij sta molčala. Toliko zgovornejši pa so bili njuni pogledi, ki so švigali od imperatorja do teh učenih prosvitljencev. Uganila sta namero Lucija Vera. Otopeni pustež si je izmislil posebno kratkočasnje na stroške časti učenjakov, katere je poklical Mark Avrelj v Rim. Namenoma jih je opijanal in naščuval med seboj, da bi jih osunešil ne samo pred senatorji, ampak tudi pred sužnji.

Jutri bo vedel ves Rim, kako zlobno šalo si je dovolil mlajši imperator, ves Rim bo govoril o tem in resni Mark Avrelj se bo zopet zgražal nad sramoto, prizadeto njegovim ljubljencem, kakor mu sploh prizadevajo potvrditvene njegovega brata namore skrbni in žalosti. To je bilo torej iznenadenje, katero je Lucij Ver napovedal Publiju!

Servij se je bolj čudil, kakor zgražal. Ponos, resnost in moč je upal German najti v mestu

RADIO

Četrtek, 23. aprila: 12 Plošče 12.45 Vremenska napoved, poročila 13 Napoved časa, objava spreda 13.15 Slovenske narodne pesmi 14 Vremenska poročila, borzni tečaji 18 Radijski orkester 18.40 Slovensčina za Slovence 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila 19.30 Nacionalna ura 20 Zeleni Jurij 20.30 Harmonika 21. Prenos z Dunaja

Petek, 24. aprila: 12 Plošče 12.45 Vremenska napoved, poročila 13 Napoved časa 13.15 Reprodukcijski koncert 14 Vremenska poročila, borzni tečaji 18 Zenska ura 18.20 Venček narodnih 18.40 O razlastitvi in zaslinih potih 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila 19.30 Nacionalna ura 20 Prenos koncerta iz Zagreba 22 Napoved časa,

Sobota, 25. aprila: 12 Plošče 12.45 Vremenska napoved 13 Napoved časa 13.15 Plošče 14 Vremenska poročila 18 Radijski orkester 18.40 Pogovori s poslušalci 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila 19.30 Nacionalna ura 19.50 Zunanje politični pregledi pregled 20.15 Istrski večer

Nedelja, 26. aprila: 8 Telovadba 8.30 Napoved časa, poročila 8.45 Plošče 9.15 Prenos cerkvene glasbe 9.40 Versko predavanje 10 Ura lahke glasbe 11.30 Mladinska ura 12 Napoved časa 12.15 Radijski orkester 13.15 Plošče 16 Kmetijska ura: O gnojilih in gnojenju 16.20 Godba »Sloge« 17 Gospodinjstva ura 17.15 Godba »Sloga« 17.40 Razvoj slovenske drame 19 Napoved časa, poročila 19.30 Nacionalna ura 20 Na Jurjevo! 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila 22.15 Jazz kvartet.

Ponedeljek, 27. aprila: 12 Plošče 12.45 Vremenska napoved, poročila 13 Napoved časa 13.15 Radijski orkester 14 Vremenska poročila, borzni tečaji 18 Zdravniška ura 18.20 Plošče 18.40 Kulturna kronika 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila 19.30 Nacionalna ura 20 Koncert »Lire« 21 Radijski orkester 22 Napoved časa, vremenska napoved poročila 22.15 Radijski jazz.

Torek, 28. aprila: 11 Šolska ura 12 Plošče 12.45 Vremenska napoved, poročila 13 Napoved časa 13.15 Plošče 14 Vremenska poročila, borzni tečaji 18 Radijski orkester 18.40 Filozofsko predavanje 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila 19.30 Nacionalna ura 20 Prenos opere iz Zagreba.

Sreda, 29. aprila, 12 Plošče 12.45 Vremenska napoved, poročila 13 Napoved časa 13.15 Magistrov šramel 14 Vremenska poročila, borzni tečaji 18 Otroška ura 18.40 Šmernice društva za otrokovo varstvo 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila 19.30 Nacionalna ura 20 Prenos opere iz Ljubljane.

mest, a je našel lahkomišljenost, razuzdanost iz neomejeno nenravnost. Vse, kar je doslej videl v Rimu: gledišče, gladiatorske borbe, pojedine, senatorje, žene, se nikakor ni ujemalo s predstavo, kakor so jo imele provincie o glavnem mestu... Taki so torej gospodarji sveta, ako jih človek opazuje od blizu! Podla sodraka je in vredna sovražstva. Kako pride od tega, da zahtevajo od vseh narodov spoštovanje in pokorščino?... To so govorile Servijeve razočarane oči.

Začel je primerjati, kar ne bi bil nikdar storil v taboru. Kaj je rimsko ljudstvo v primeri s svežo močjo germanskih narodov? Ako bi se hotela cela Germanija prevaliti čez gore, bi bila to za Italijo prava poplava. Ako bi hotel celo samo polovico krepkih Germanov zastaviti svojo moč, bi bilo svetovno mesto s svojo blestečo krasoto in zlatim sijajem samo kup razvalin... Toda, ali bi se pa dali ti svobodni in samoglavni otroci gozdov brzdati in voditi? Ali bi uklonili tilnik poveljem najvišje volje? Servij je predobro poznal razpoloženje ljudstva, kateremu je po krvi sam pripadal, da bi se v tem oziru dal voditi kakim prevrati. Arminija so nekoč njegovi lastni vojaki pustili na cedilo in toliko izvrstnih voditeljev je bilo uničenih samo zaradi nepokorščine germanskih čet in vendar!

Ognjeni falerni, čeprav v mali meri zavžit, je začel delovati na kri zatiranega potomca knežega rodu tako, da je v Servijevih žilah kar mrgolelo. Penil se je in stopil tudi v močvane. Servij je začel vedno drzneje misliti. Od Arminijevega poraza je preteklo že sto let! Od onega časa je služilo na sto tisoče Germanov v rimskih legijah, se naučili njihove discipline in bojne umetnosti in stalo v prvih vojnih vrstah sovražniku nasproti. Morda so sinovi gozdov in gora danes naburjeni, morda nosijo osebno mržnjo in osebno sovraštvo v korist skupne stvari O, ko bi bilo tako, potem...

Narajo in jezno je Servij dvignil glavo. V njegovih očeh je bila taka grožnja, na močnem

Kmečke zbornice in poljedelski delavci

Poljedelskim delavcem je gotovo že znano iz dnevnega časopisa, da je bil izdelan v kmetijskem ministru predlog zakona o ustanovitvi poljedelskih zbornic. Po tem osnutku naj bi prišli pod te zbornice poleg zemljiških posestnikov tudi kmetijski delavci, ki doslej niso bili zaščiteni po nobeni slični ustanovi. Strokovna zveza poljedelskega delavstva v Ljubljani je razpravljala o predlogu po temeljitih proučitvi vprašanja. Razpravljala je o njem seveda le z delavskega stališča. Bilo je sklenjeno, da se predlagajo k sedanjemu osnutku spremembe razložene v tejle resoluciji:

Strokovna zveza poljedelskega delavstva pozdravlja pobudo vlade za ustanovitev poljedelskih zbornic. Predlog za zakon predvideva, da bo poljedelska zbornica na poljezi komparativnega načela zakonita predstavništvo zemljiških posestnikov in poljedelskih delavcev. Zato pridružujemo kot strokovna organizacija poljedelskega delavstva, da bo imelo ta delavstvo v novi zbornici svojo pravo zaščito ter zastopstvo. Doslej je zaščita poljedelskega delavstva ni imelo in je bilo v tem oziru na slabšem od industrijskega ter obrtnega delavstva, ki uživa zaščito delavskih zbornic.

Vendar pa vidimo v dosedanjem predlogu nekatere točke, ki so potrebne izmenjave oziroma dopolnbe. Da bo poljedelsko delavstvo v novih zbornicah resnično zaščiteni predlagamo:

1. Občinski in sreski odbori ter banovinski in glavni poljedelski zbornici naj bodo samostojne iz enake močnega teles zemljiških posestnikov in delavcev ter poljedelskih delavcev-delajovalcev. Le v takem ustroju vidimo izpeljano tudi praktično korporacijo njemu.

2. Občinski odbori naj volijo za delovno dobo svojega predsednika izmenoma enkrat iz vrst delavcev, enkrat iz vrst posestnikov. Po istem načelu naj se voli tudi podpredsednik, ki na mora prirediti drugemu telesu kot predsednik.

3. V sreski odbor naj pridejo kot člani vsi predstavniki in podpredsedniki občinskih odborov. Predsednik in podpredsednik sreskega odbora naj se volita na isti način kot v občinskem odboru.

4. Po enakem načelu naj bo sestavljena tudi banovinska ter glavna poljedelska zbornica iz teles delavcev ter delajovalcev, ki naj jih tvorijo predsedniki in podpredsedniki okrajnih odborov.

oziroma delegatje iz vrst delajovalcev ter delavcev iz banovinskih zbornic.

Vzporedno s tem naj se izpremeni predlog zakona tudi v ostalih točkah, v kolikor je to potrebno.

5. V telesu poljedelskih delavcev-delajovalcev naj imajo volilno pravico vse tiste osebe, ki se bavijo na dan razpisa volitev pretežno s poljedelskim najemnim delom in vse brezposelne osebe, ki so se bavile s takim delom, preden so postale brezposelne in ki bivajo v občini že tri mesece.

6. V občinskih ter sreskih odborih in banovinski ter glavni poljedelski zbornici morajo biti zastopane strokovne organizacije poljedelskega delavstva, ki razvijajo svoje delovanje na vse stroke tega delavstva po enakem številu predstavnikov kot kmetijske ustanove.

7. Vse volitve naj bodo tajne.

Z občinske deske

Posledice nepravčasno poravnanih davčnih obveznosti. Dne 1. aprila je došel v plačilo 2. četrtletni obrok zgradarine, pridobitnine, računsko, družbenega davka, davka na neozemljene osebe, davka na poslovni promet, davka na luksuz in vojne. Tisti davčni zavezanci, ki so dolžni plačati enega ali več izmed navedenih davkov, naj to v lastnem interesu store do 15. maja 1936, ki je skrajni plačilni rok za drugi obrok navedenih davkov. — Skrajni 1. polletni obrok za poravnavo zemljarine pa je 15. avgust 1936. — Kdor ne plača dospelih obrovkov do skrajnega plačilnega roka, mora plačati od tega dne pa do dne plačila 6% ne letne obresti; razen tega pa se uvede zoper njega izvršilno postopanje, ki je v zvezi s sledetimi stroški: a) za pisment opomin do 200 Din 1 Din; od 200 do 10.000 Din 0,5%, nad 10.000 Din pa 1% od vsake 100 Din; b) za ruženje do 500 Din 5 Din; nad 500 pa do 10.000 Din zaostanka od vsake 100 Din 2% in taksa po t. p. 79. taksnega zakona. Svoji davčni obveznosti marsikdo ne poravnava v pravem času, ver jih v resnici ne more, marsikdo pa bi jih rajši pravi čas plačal, če bi se zavedal vseh posledic, ki jih ima zanj pravočasno poravnanje. Gotovo pa je res, da vsakomur pri-

8. Poljedelska zbornica naj ima glede na zaščito delavstva iste pravice in ista pooblastila kot jih daje zakon o zaščiti delavstva delavskim zbornicam radi zaščite delavstva. Tozadevni predpisi iz zakona o zaščiti delavcev naj se vstavijo tudi v zakon o poljedelskih zbornicah.

9. Kontrola nad delom poljedelskih zbornic naj vrši minister za kmetijstvo sporazumno z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje.

Prosimo, da se uposave v interesu delavstva vsi ti predlogi podpisane organizacije. Želimo, da nas blagohotno obveščate o vseh nadaljnjih ukrepih v tej zadevi.

O predlaganih spremembah so bili obveščeni tudi dr. Korošec, dr. Krek, oba slovenska ministra ter ban gosp. dr. Marko Natlačen. Zato je upati, da bodo spremembe v celoti upoštevane, kar je vse, kakor v interesu delavstva. Delavstvo bo imelo seveda pravo korist od nove zbornice, če bo stanovsko zavodno ter strokovno organizirano. Zato vabimo, da se vsi poljski delavci pridružite in organizirate pri podpisani organizaciji.

Strokovna zveza poljedelskega delavstva, Ljubljana, Tyrseva cesta 29/I.

silno izterjevanje njegov davčni dolg zelo zviša. V ostalem pa vpliva redno in točno plačevanje davkov tudi na povolno blaginjsko poslovanje vsake občine. — Davčno breme ljudstvo zlasti v današnjih časih hudo teži: da pa ne bi bilo te težje zaradi opominskih, ružičnih in dražbenih stroškov in zaradi zamudnih obresti, zato prav resno priporočamo vsakomur, kdor le more, da svoje davčne obveznosti v pravem času poravnava.

Povišanje skupnega poslovnega davka od zaklane živine. V smislu navedbe ministristva financ, oddeljenje za davke (št. 3096-III. z dne 23. III. 1936. Službene novine št. 75 od I. IV. 1936) se zvišajo vse tarife postavke skupnega davka za 25%. Z ozirom na to bi morale vse občine že od 1. aprila 1936 dalje pobirati skupni poslovni davek od zaklane živine ne več v izmeri 5% marveč v izmeri 6,25%. Ker so občinske uprave dobile tozadevna navodila šele pred kratkim, bodo morale, v kolikor so namreč v aprilu pobirale 5% davek, naknadno izterjati razliko.

ALI STE ŽE PLAČALI NAROČNINO ZA »DOMOLJUB«?

lice taka samozavest, da bi bil veselim Rimljanom obeh občin v zrlu, ako bi bili slutili, kaj je goji v duši Germana. Toda imperatorjevi gostje se niso zmenili za barbarja. Naslajali so se nad že surovim prepričim filozofov.

En sam učenjak se ni udeležil prepira. Z glavo naslonjeno na naslonjalo, je žalostno motril nenavaden in razburjen prizor. Lucij Ver je to opazil in mu zaklical: »No, ti utrujeni stojik s spolznimi krokodilovimi očmi in bizonovo brado, ali mi ne znaš ti prav nič povedati? Imperatorjeva radost ti je tako zelo postrojanska, da boš dal meni v pouk niti kapljice svoje učenosti? Mir, vi drugi! Ta ta ima sedaj besedo.«

Stojik ni izpremenil svoje lege in ko so se filozofi nehalo prepirati, je drzno odgovoril: »Moj nauk ne potrebuje besedi; dovolj zgovorno je življenje Marka Avrelija, ki je učenec in pristaš tega nauka.«

Ime starejšega imperatorja je padlo med družbo kot nekako svarilo. Vsi so se ozrli, kot bi se bali, da bi znal izrečeno ime priklicati njega samega. Celo Lucij Ver je bil za hip v zadregi. Toda samo za hip, ker takoj nato je odgovoril stojiku: »Da si zvit in da imaš namazan in oster jezik, vemo mi vsi. Silogizem je nekaj bistvene v tvoji modrosti.«

»Naj nam pove kak koreniti silogizem? je zaklical bivši pretor Mark Kvinktilij.

»Da, silogizem, a krepkega!« so zahtevali senatorji.

Stojik se je dvomno nasmehnil in se nekoliko dvignil na svojem mestu.

»Ali hočeš, je vprašal bivšega pretorja, »da ti dokažem, da si vol?«

Veseli Mark je odlašal z odgovorom; ni namreč vedel, kako naj zavrne drzno vprašanje filozofova.

Toda že se je od vseh strani pozivalo: »Da, da, dokaži! Mi zahtevamo dokaz!«

Lucij Ver je že obžaloval, da je zdržal stojika. Mark Kvinktilij njegov najhujši

tovariš. Toda splošni zabrevi se ni mogel upreti. Zato je tudi on rekel: »Da, dokaži!«

»Dokaži, da sem vol, je izzival sedaj tudi Mark Kvinktilij.

Stojik se je zopet nasmehnil.

»Vol ima glavo in noge, tudi ti imaš glavo in noge, torej si vol.«

»Bravole! je rekel Mark in se vgriznil v ustnice. »Toda sedaj mi daj pa zopet človeško postavo nazaj, ali...«

Hotel je že groziti, a filozof je odgovoril: »Nič lažjega kot to. Vol pije samo tedaj, kadar je žejen, ti pa piješ vedno, zato nisi vol.«

Mark je planil pokonci, toda zamaš imperatorjeve roke ga je zadržal.

V kaj naj se pa jaz izpremenim? je vprašal Lucij Ver stojika.

Vse je poslušalo, a stojik ni prišel v zadrego.

»Ti, božanstveni imperator, si bog na zemlji, stojiki pa, kot ti je znano, izključujejo iz svojih razlag vse bogove.«

Tako je rekel in se globoko priklonil »bogu na zemlji. Nato je pa pristavil: »Sedaj mi pa dovoli, da se odstranim, ker moja stara leta ne prenesejo tega uživanja. Božanstveni Mark Avreliji me še tudi danes pričakuje.«

Lucij Ver je grozeče pograbil zlat vrč. Mučna tišina, znak ostrega nastopa, je za hip zavladala. V duhu so vsi že gledali kako leti zlati vrč v filozofovo soho.

Tedaj je bilo slišati v prostorni dvorani vojaški glas — bil je to Publijev glas: »Tudi jaz prosim za dopust. Utrujen sem po gledišču, kamor sem danes moral priti.«

»Tudi jaz!« Se je odzval Avidij Kasij.

»Jaz tudi... jaz tudi!« sta pristavila Servij in Marij Pomponij.

Publij je takoj po dvomnem govoru vstal in šel k imperatorju, da se mu še pokloni. Takoj za njim so šli še trije drugi in tako je

bil filozof moralno in telesno krit pred izbruhom jeze mladega vladarja.

Tišina v dvorani je bila vedno bolj mučna. Razločno je bilo slišati težko dihanje Lucija Vera. Njegove oči so bile krvave kot razjarjene divje zverine.

Naenkrat se je veselo zasmejal in govoril skozi zob: »Predprava kraljev je odpuščati osebnost in ne razumeti žalitve. Tako uči moj božanstveni brat, ki se ravna po modrijanu Antistenu.«

Nato je globoko vdihnil, postavil vrč na mizo in nadaljeval: »Sužnji in zlato posodje, ki ga sedaj rabite, vzemite od mene v spomin na današnji dan. In da ne boste izpostavljeni kakemu srečanju z ljudstvom in vzbujali v amfiteatru nesramnost lačnih psov, zato čaka vsakega od nas pred palačo voz z vpreženo mulo. Tudi to malenkost obdržite za spomin.«

Z roko je dal znamenje, da odpušča iz družbe stojika in njegove štiri branitelje. Nato je namignil dvorniku, da prinese sveč vrč.

Ko se je petorica odstranila, je rekel Lucij glasno: »In sedaj, ko nam ne bodo več grenili mrki pogledi onih norcev nebeškega falerna, pokažite, da znate ceniti Bakrove darove. Kdor je vina prepola, naj ga da iz sebe, da bo imel prostora za sveže vrče.«

Obednica vladarjeva je kazala vedno bolj pusto lice: sužnji so venomer nosili nove vrče vina, katerih vsebina je kmalu izbrislala sled o kaki stanovski razliki, zmešala jezike in odstranila vsako družabno obzirnost. Ubogi filozof je poljubljal bogatega senatorja, plemeniti dostojanstvenik se je čnašal kot čestni pobalin, modrijan se je bedasto smejal, eden je kričal čez drugega. Vsi so se pa kosali v pitju. Vsak trenutek se nosili sužnji žive mrljice v kopol, odkoder se je imperatorjev gost vračal prazen toda hled kot stena v obednico, da bo iznova pil.

Samo Luciju Vera tega ni bilo treba. Kakor

P I S A N O P O L J E

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

omogočimo vsakdanji kruh, ampak tudi zato, da narod dojde do svoje osnovne pravice, to je, da nadzira tiste, ki upravljajo državo in rokovodijo z imovino našega naroda.

Ce vlada svoboda, lahko pokažemo na tistega, ki krađe. V svobodi najdemo kradljivca in ga pokličemo na odgovornost. Kdor bo enkrat kaznovan tako kot narod zahteva, ne bo več kradel. Zato hočemo svobodo, da bomo lahko preganjali tatove v tej državi, saj jih je še vedno mnogo. Nekdo mi je očital: »Davidovič že 50 let preti, a nikdar nič ne naredi.« Ko sem bil na vladi, sem izdelal zakon o korupciji. Žalibog so bili v premoči oni, ki so kradli, zato nisem uspel. — G. Davidovič je nato opisoval, kako je moral podati ostavko vlade vprav tedaj, ko je bil načrt zakona proti korupciji gotov in je nato zaključil svoj govor s sledečimi stavki: »Največja nesreča je, kadar narod izgubi zaupanje v vodilne ljudi in zakone, ker je brez tega življenja še težje kot je. Zaupanje v državo se mora vrniti in ohraniti za vsako ceno.

Dražbe in eksekucije

G. Franjo Skrbec piše o tem v »Trg. listu« tudi naslednje:

Ce zasledujemo zgodovino, ko so bili posamezni narodi tudi v izrednih razmerah, se lahko učimo za sedanjost iz nauka preteklosti.

sti kot vi, puhli bedaki; ker sledi samo svojim naravnim nagonom, ne gre nikdar čez pravo mero, kot vi, pijanci. Celer je moj prijatelj in ker si božanska bitja volijo prijateljev samo med bogovi, zato je tudi on bog in pristoja mu božanska čast. Padite na kolena, vi filozofi, pred bogom Celerjem... Vi nočete!

Imperator je dal znamenje.

Več krepkih sužnjev je pograbilo filozofe za rame in jih vrlo pod konja, ki je plašljivo brcal.

»Molite boga Celerja, prosite milosti, ker bi znal vašo trnoglavoost strašno kaznovati,« je kričal Lucij Ver in se valjal od smeha.

Senatorji so se tudi smejali in ploskali cesarski iznajdljivosti.

»Ali ste zdaj prepričani?« se je norčeval imperator. »Sedaj ste vsi navdušeni od vere, sedaj ste vsi enih misli in pomirljivi, kot avorojeni otroci...«

Naenkrat je bilo v Celerjevi palači vse tiho. Gosti in bakljonooci so se razmaknili in napravili širok prehod. Glave so klonile kot žitno klasje, kadar ga veter maje.

Na koncu vrst se je pokazala temna postava v filozofskem plašču, ki se je pomikala počasi in dostojanstveno. Bil je Mark Avrelij.

Ko je prišel do nosilnice svojega brata, se je ustavil in pokazal s kazalcem svoje desnice na vrata. Takoj se je izpraznil konjski hlev. Senatorji, filozofi in sužnji so hitre in brez šuma zapustili Celerjevo palačo. Mark Avrelij je ostal sam s Lucijem Verom.

Dolgo sta si gledala oba v oči predno sta izpregovorila, starejši očitačo, mlajši z zlobnim nasmehom.

Mark Avrelij je govoril najprej tiho: »Lucij! Pomisli, da bodo bogovi nekoč zahtevali račun o darovih, s katerimi niso bili nikdar skopi do tebe.«

Lucij je pokazal nepotrpežljivost.

(Dalje.)

17 let je živel v grobnici

Te dni so spremili Vukovarci do grobnice družine Panič 77-letnega starčka Vladka Paniča, ki je bil preživel v tej grobnici pri mrtvih starših polnih 17 let. Panič ni imel bližnjih sorodnikov, vendar so šli za njegovim pogrebom mnogi stari Vukovarci, ki niso pozabili poslednjega potomca te nekdanje zelo znane rodbine.

Družina Paničev je bila nekoč zelo bogata. Starček Vladko je bil sin edinec in je preživel prve dni svoje mladosti v sreči in izobilju. Njegov oče je imel poleg velike hiše v Vukovaru vinograde, mnogo zemlje in drugega imetja, poleg vsega tega pa tudi precej zlata. Da bi si zagotovil tudi večno bivališče, je Vladkov oče sezidal kapelico z grobnico za vso Paničevo družino.

Posebno skrb je posvetil oče svojemu sinu. Hotel je, da iz njega napravi dobrega in poštenega človeka, sposobnega za življenje. Najprej se je sin izučil obrti, potem ga je oče poslal v svet, v Ameriko. V tujini je bogati sin živel zelo razkošno. Ko je porabil ves denar, se je vrnil k staršem v Vukovar. Potem se je sprehajal od mesta do mesta, od prestolice do prestolice in je zapravljajoč očetovo premoženje prepotoval vso Evropo. Njegov oče je zapustil vse svoje imetje srbski cerkveni občini v Vukovaru in je odredil v oporoki da srbska cerkvena občina izplačuje njegovemu sinu po eno zlato krono dnevno. Svetovna vojna je vse to spremenila, denar cerkvene občine je propadel in Vladko je ostal naenkrat brez vsega. Ni se mogel sprijazniti z novim položajem. Nemanica je začel mučiti gladi.

V takem stanju se je Vladko nekega dne podal v grobnico svojih staršev in se tam stalno nastanil. Grobnica je bila edino imetje, ki je ostalo od velikega Paničevega bogastva. V Vladkovi novi hiši sta bila stalna gosta mrak in plesnoba. Otroci so se igrali okrog grobnice. Vladko jih je imel rad in se je cele dneve pogovarjal z njimi. Otroci so mu nosili kruha in vode in mu tako daljšali življenje. Premožnejši meščani so mu prigovarjali, naj zapusti grobnico, a Vladko ni hotel iz nje. Pa prišla so še hujša leta in z njimi še večje težave. Vladko se ni mogel več premikati in nikogar ni bilo, ki bi mu vsaj z vodo postregel. In tako so člani srbske cerkvene občine po dolgih 17 letih bivanja v grobnici končno le pregovorili starčka, da je šel stanovat v mesto, kjer pa je preživel samo dve leti.

Davidovič in pohorci

Na Davidovičevem shodu v Umčarih je poleg g. Davidoviča govoril tudi dr. Ikonč, ki je med drugim izjavil, da so za ureditev našega političnega življenja največja nevarnost tako imenovani »pohorci«. Njihovo vstajenje bi pomenilo smrt svobodščinam. Vrnili bi se časi, ki so napravili iz našega človeka sužnja in globoko ponižali državo v očeh kulturnih in naprednih narodov. — G. Davidovič je rekel med drugim tudi tole: »Na vprašanje, ki mi ga je nekdo od vas zastavil, kaj storiti, odgovarjam: Treba je varovati ono, kar je nam vsem najdražje, treba je varovati svobodo. Vidim na eni vaših desek napis: »Doli fašizem! Zivela svoboda!« Popolnoma razumljivo je, da zahtevate svobodo. Svoboda je potrebna ne samo zato, da našemu človeku

torjem in šli z negotovim korakom za dvornikom, ki je vodil ta nenavadni nočni pohod.

Obdan od prvih veljakov rimskih in cele vojske služabništva, ki je nosilo baklje, se je dal nesti Lucij Ver čez dvorišče pod okni Marka Avrelija, ki se je še posvetoval s svojimi svetovalci o državnih poslih.

»Svečeniki so pri slovesnih obhodih prepevali himne,« je rekel Lucij Ver zapovedujoče. »Pojte moji Planinci!

Filozofi so polglasno pričeli pesem in s polnim glasom je posegel vmes zbor senatorjev.

Razgrajajoči spreved je prišel skozi vrata na vrt za cesarsko palačo in se ustavil pred krasnim iz belega marmorja zidanim poslopjem. Ko je služabništvo odprlo vrata iz citronovega lesa, je bilo slišati od znotraj rezgetanje konja.

»Milostno vas pozdravlja tudi moj Celer,« je tolmačil Lucij Ver govornico svojega konja.

Nosilci so se obotavljali stopiti naprej, toda vsled pomenljivega pokanja biča so morali prestopiti prag s svojim božanstvenim bremenom.

Stopili so v zelo prostorno dvorano, katere stene so bile vse poslikane s slikami raznih dirkalnih tekem. Na mozaični podlagi najboljšega dela so stale jasli polne rožin in dateljinov in poleg njih krasen žrebec z zlato in dragimi kamni blestečo verigo okrog vratu in škrlatno svilen odevjo na hrbtu.

Lucij Ver se je ukazal nesti k jastim. Iz svoje nosilnice je gladiil svojega ljubljencekonja po vratu in govoril filozofom:

»Tu vidite modrijana vseh modrijanov, obenem našega boga in pravzrok vsega bivanja... Vi strmite? Vi ne verjamete? Takoj vam bom dokazal.«

Naslonil se je udobno nazaj, podprl glavo z roko in nadaljeval:

»Celer je modrejši kot vi vsi, kajti, ker ne zna nič govoriti, ne izblebete nobene neumno-

bitno je čutil, da izgublja zavest, se je sklonil nad zlato posodo, pri čemer sta ga podpirala dva telesna zdravnika. Nato je vzel kako zdravilo in pil dalje. Končno se je pa tudi on čutil utrujenega in mrzlica je pretresala njegove ude.

»Uboga stvar je vendar človek,« je mrmral Marku, ki se je po odhodu Avidija Kasija vsedel poleg njega. »Svojo imperatorsko čast dam tistemu, ki bi znal kako sredstvo proti prenasilenju... Hoj, vi filozofi, kdo izmed vas si hoče zaslužiti cesarski škrlat? Moj vladarski venec dam tistemu, ki podeli telesu odporno silo in ukaže smrti pokorščino. Na dan z vašo modrosijo, vi mogotci! Ne šalim se! Za vedno uživanje, za vedno zdravje dam svoje božanstvo! Filozofi so se začeli zopet oživljati in brenčati kot v kakem čebelnem panju. Vsak je dal kak nasvet in to je zopet povzročilo prejšnji prepir.

»Dajte mir!« je zaklical Lucij Ver. »Jaz bom storil nekaj, s čemer boste vsi soglašali. Kar se še nobenemu modrijanu ni posrečilo, to bo storil imperator. Pokazal vam bom vzrok vsega stvarstva in vsi ga boste priznali... Mojo nosilnico!« je ukazal dvorniku.

Stirje orjaški sužnji so prinesli škrlatno nosilnico, ki je bila okrašena s cesarskim orlom.

»Spodobni se,« je rekel Lucij Ver, ko je stopil v nosilnico, »da so svečeniki vzroka vsega bitja utelesjenja tega pravzroka na uslugo. Jaz sem začetek in konec vsega, kar se zgodi v rimski državi. Jaz sem naslednik bogov, oživljajoči duh in volja ljudi. Jaz sem oni življenjski element, katerega vi iščete. Sem k nosilnici vi filozofi! Vi me boste nosili!«

Pijani filozofi so se spogledali.

»Ne obotavljajte se!« je zaklical imperator. »Toda nosite previdno, ker kdor se spotačne, bo čutil moj zlati venec na svoji pleši.«

Med smehom senatorjev in pomežikavanjem sužnjev so dvignili filozofi nosilnico z impera-

Zahteve našega naroda dolžnikov so, da se v primeru prodaje premoženja v korist upnika prodaja izvrši za cenilno vrednost. — Če pa ni kupca za cenilno vrednost, mora pa prevzeti upnik za cenilno vrednost, razliko pa izplačati dolžniku. Zakaj, če dosedanj zakon dovoljuje upniku vse pravice napram dolžniku, ne sme dovoliti pri tem uničevanja eksistenc dolžnikov in njihovih rodbin z odvzetjem njih premoženja za vsako slepo ceno. Dnevno lahko opazujemo primere, da se na dražbah prodaja dolžnikom njih imovina, pa se doseže z izkupičkom samo delno kritje obveznosti napram upniku, dolžnik pa ostane še nadalje dolžan, njegova rodbina pa pade v breme socialnih ustanov, odnosno občin in javnosti.

Kdo je kriv dogodkov v Španiji

Na to odgovarja nemški prof. Cramer, ki živi stalno v Barceloni, v nemških katoliških tiskih. Tako pravi med drugim: Španija je v svetu od nekdaj veljala kot trdnjava katolicizma. Toda na Španskem so še vedno politiki, ki kljub izkušnjam modernega časa odobravajo svobodno gospodarstvo, četudi je v današnjih razmerah postalo velika ovira pravčnosti. Na to je morala nekatere kroge v Evropi žal šele opozoriti boljševizacija vzhodne Evrope. Vestna poslušnost sveti stolici in navodilom krščanske šole bi z lahkoto približala delavstvo in prepričala hriščenja socializma. Res je, da se danes polagoma dani v katoliških krogih, vendar besedam morajo slediti krščanska socialna dejanja. V Španiji je spretna socialistična propaganda prej prodila v narod, da preprosto ljudstvo vidi v Cerhvi zaveznico kapitalizma in liberalizma, ki v njegovih očeh pomenita najhujše zatiralce človeštva. Zato so v Španiji zmagali levici in so po vsej deželi zagorele cerkve.

Japonski oficirji žrtve boljševikov

Japonski poslanik v Moskvi Ota je zaprosil sovjetsko vladu, da vrne Japoncem trupla 33 japonskih oficirjev, ubitih na sovjetskem ozemlju dne 9. aprila 1936. Japonski oficirji so padli pri mestu Rasipno-Pad, kjer so japonsko-mandžurske čete udrle cel kilometer na sovjetsko ozemlje. Japonsko-mandžurske oddelke so sprejeli sovjetski graničarji s streljanjem iz strojnic in pušk ter jih odbili. Pri tem je padlo 33 japonskih oficirjev in mnogo vojakov, kar dokazuje, da so se spoprijeli kakor na fronti. Sovjetska vlada je naročila oblastem na Daljnem vzhodu, da upoštevajo japonsko željo in takoj izročijo trupla padlih japonskih častnikov.

Mussolini — mesarski pomočnik

V starosti 67 let je umrl te dni v Lausanni v Švici mesarski mojster Karl Depoli. Pri njem je leta 1905 delal sedanji voditelj Italije g. Mussolini, ki je bil tedaj, kakor mnogim znano, socialdemokratični begunec in je živel v Lausanni kot navaden delavec. V mesariji je Mussolini dobival za svoje delo mesečno 30 frankov in prosto stanovanje s hrano. Pri mesarju je ostal eno leto, nato pa je g. Mussolini premenil službo. Zaradi političnega delovanja kot rdečkar je bil pozneje iz Švice

izgnan. Danes govori o bivšem mesarskem delavcu ves svet. Morda g. Mussolini pred 20 leti še sam niti od daleč ni mislil, da bo kdaj to, kar je

Nenavaden dogodek

V cerkvi sv. Pavla v Londonu se je pri velikonočnem bogoslužju v prisotnosti več tisoč ljudi pripetilo res nekaj izrednega. Med službo božjo se je pojavila nenadoma neka mlada ženska v dolgem, črnem plašču pred oltarjem. Vrgla je s sebe plašč in se naenkrat znašla pred strmečimi verniki v Evinem oblaku in s prekrizanimi rokama na prsih. Nato je pokleknila, stalno držeč prekrizane roke. Neki pevec je skočil iz bližnjega nizkega kora pred oltarjem in je pokril žensko s svojim plaščem, nato pa odvedel v zakristijo, kjer so ugotovili, da je 25 letna nesrečnica že več let bolna na umu in so jo takoj odpravili v norišnico.

SCOVENEC

JE VODILNI SLOVENSKI KATOLIŠKI DNEVNIK. PIŠE V DUHU KATOLIŠKE AKCIJE. STANE NA MESEČ 25 DIN. PIŠITE, DA VAM POŠLJEJO NEKAJ ŠTEVILK BREZPLAČNO NA OGLED. NASLOV: »SCOVENEC«, LJUBLJANA, JUGOSLOVANSKA TISKARNA.

Čudne navade

Madjar Koloman pl. Gajary, ki se je mudil pred nedavnim nekoliko tednov v Abesiniji, poroča, da je imel v Addis Abebi priložnost prisostvovati abesinskemu pogrebu. To je malo drugače nego pri nas. Truplo nese namreč četvorica pokojnikovih prijateljev na pokopališče in sicer na postelji, v kateri je pokojnik za časa življenja ležal. Šele na pokopališču dvignejo truplo iz postelje in ga oblečejo v abesinsko narodno nošo. Truplo položijo v grob, ki ga zasujejo, na grob pa postavijo potem posteljo. Abesinci zelo spoštujejo svojo narodno nošo. Mislijo, da je v nji neka čarovna moč in smatrajo tatvino takšne noše za enega težjih zločinov. Kadar dva poslovna človeka skleneta kakšno pogodbo, si zvežeta konca svojih šam v voz. To pomeni, da sta postala poslovna prijatelja.

Slovenski dom

JE NAŠ CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENCA«, JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POŠLJE NEKAJ ŠTEVILK LISTA NA OGLED.

Plača predsednika Združenih držav

Predsednik ameriških Združenih držav dobiva sedaj 71.250 dolarjev letne plače, mo-

ral pa bi dobivati 75.000 dolarjev. Razliko pet odstotkov si je predsednik sam ertal, ko je stopilo v veljavo znižanje prejemkov drž. uslužbencev. Plača predsednika Združenih držav znaša torej nekaj nad 3 milijone dinarjev in je v primeri s plačami nekaterih drugih državnih poglavarjev zelo nizka.

Iz naših društev

St. Jurij pod Kumom. Prosvetno društvo upr. zori 26. aprila po 10 sv. maši igro »Divji lovec«. Društveni člani so oder nanovo preuredili in napravili nove kulise, kar bo v veliki meri povečalo užitek, ki ga bodo obiskovalci imeli od igre.

Cruče. Kat. prosv. društvo priredi v nedeljo, dne 26. aprila ob 3 popoldne in ob 8 zvečer igro »Dekle z biseri«. Ker si je društvo za to predstavlo nabavilo nove kulise in kostume, bo omenjena predstava res izreden dogodek na našem odru. Zato vabimo vse prijatelje prosvete k obilni udeležbi!

Škofja Loka. V nedeljo 26. aprila ob pol 10 popoldne se v vrši v Društvenem domu shod Kmečke zveze za občine Škofja Loka, Stara Loka in Zimne. Govori predsednik Kmečke zveze Janez Brodar. Vsi občani omenjenih občin vljudno vabljeni.

Škofja Loka — Rette. Pevska zveza v Ljubljani, nje odsek v Škofji Loki, priredi v nedeljo 26. aprila t. l. v Društvenem domu v Retteh ob 3 popoldne pevski koncert narodnih in umetnih pesmi. Izvajali bodo 18 točk raznih slovenskih skladateljev.

DOBRO CTIVO

k Neposredni davki — Zakon o neposrednih davkih s pravilniki, uredbami in komentarjem ter zakonom o davku na neoženjene osebe in o davčni oprostitvi oseb z devetimi otroki ali več. Priredil Stefan Sušec, načelnik finančnega oddelka banske uprave v p. Vezana knjiga stane 16 Din. To je danes edina knjiga in po sodbi davčnih strokovnjakov najpopolnejša, ki obsega vse zakone, dopolnitve, uredb in komentarje o neposrednih davkih. Kar smo imeli sedaj je bilo po večini zastarelo in radi vedno novih uredb in pravilnikov že tako nepregledno, da je bil že skrajni čas, da smo dobili celotno izdajo zakona o neposrednih davkih s komentarjem. V tej knjigi so upoštevani zakoni in uredbe do zadnjega časa, kar še posebno dvigne praktično stran te knjige. Zato bo knjiga brezdvomno jako dober pripomoček ne le davčnim, finančnim, državnim in samoupravnim funkcionarjem, temveč tudi sodnikom in odvetočnikom zanesljiv priročnik. Prihranjeno bo vsakomur na časa, ker mu ne bo treba iskati po raznih službenih novicah in Uradnih listih tega in onega poasnila, ki ga bo sedaj našel v tej knjigi. Hkrati pa bo dober svetovalec denarnim zavodom, zadrugam, industrijskim, trgovskim in obrtnim podjetjem in vsakemu davkoplačevalcu. Vsek se bo sedaj z lahkoto poučil o svojih dolžnostih in pravicah glede teh davkov. Ta praktična knjiga se naroča tudi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

k Za mesec maj priporoča Jugoslovanska knjigarna sledeča šmarnična berila: Lavtižar, Marija božja pota — tretja knjiga, vezana 35 Din. Obsega 15 božjih poti v dravski banovini, 2 na Koroskem, 1 v zasadenem ozemlju, 3 v drugih krajih Jugoslavije in ostale iz inozemstva. — Darje Slomikove šmarnice, priredil Ivan Vreže. Cena vezani knjigi je 28 Din. — Poleg teh priporoča Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani nekaj šmarnic iz prejšnjih let: Bernik, Barila in sv. maša, rdeča obr. 20 Din; Jerše, Lavretanske šmarnice, 30 Din; Jerše, Znamenje na nebu, 30 Din; Jerše, Pozdravljena Kraljica, 30 Din; Šmarnice arškega župnika, razlaga lavretanskih litanij z življenjem bl. župnika J. Vianeva, 20 Din; Kraljic, Marija vzor krščanskega življenja, 22 Din; Stanič, Marijini govori, 30 Din; Bernik, Marija in presv. Src Jezusovo, 28 Din; Brumat, Na sv. Goro, 20 Din; vezano 30 Din; Volc, Marija v predpodbah in podobah (1904), vezano 20 Din. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

n izšlo je: Kraljici majna, 6 Marijinih pesmi za mašani zbor in orgle, zložil Iv. Laharnar. Cena 10 Din. Odpevi k lavretanskim litanijam, za mašani zbor zložil Iv. Laharnar. Cena 7 Din. Povodni mož, ugalski V. Volodpicev. Groteska v enem dejanju. Cena 18 Din. — Založil, razmnožil in razpošiljal: Roman Pahor — opulografija — Dravljica (Ljubljana).

Čvrste cene živini!

Ko je pred par tedni pričela Kmečka zveza akcijo za dvig živinskih cen in so se cene živine takoj nekoliko dvignile, so nekateri mislili, da bo to zvišanje le začasno, da bo trajalo kvečjemu kak teden.

Na nekaterih sejnih, ki so se vršili te dni, pa je bilo opaziti, da so se cene, ki so bile pred tedni dosežene, ustalile ter da celo veliko nakupujejo; vse to nas potrjuje v upanju, da se bodo cene vsaj do jeseni držale na tej višini.

V naslednjem podajamo poročilo o sejmju v Kranju.

Dogon je bil sledeči: Odrasla goveda 95 glav, teleta 15 glav, biki 8 glav, prašički za rejo 124 glav, prašički za klanje 8 glav.

Dosežene so bile sledeče cene: Voli I. vrste po 5 Din za kg, II. vrste po 4—4.50 Din, III. vrste po 4 Din. — Biki I. vrste po 3.75 Din za kg, II. vrste po 3 Din, III. vrste po 2.75 Din. — Krave I. vrste po 4 Din za kg, II. vrste po 3.75 Din, III. vrste po 3 Din. — Junci I. vrste po 5 Din za kg, II. vrste po 4.50 Din, III. vrste po 4 Din.

Prašički za rejo 6—8 tednov stari po 160—200 Din, prašički za klanje po 7 Din kg.

Skoro vsa prignana živina je bila prodana; po prvovrstnih volih in prašičkih za rejo je pa bilo naravnost živahno povpraševanje.

Tudi na sejmju v Ribnici, kjer je sicer prevladovala plemenska živina, so se voli in prvovrstne telce prodajale od 4 Din navzgor.

Vse denarne posle,

nakup in prodajo vrednostnih papirjev (vojne škode), razne kompenzacije, plačila in terjatve pri denarnih zavodih itd. Vam izposluje

Trg. ag. za bančne in kreditne posle

ALOJZIJ PLANINŠEK

Ljubljana, Beethovnova ul. 1/1, vrata 19. Tel. 35-10.

»Katoliški časopis je stalen misijon za vsako hišo...« (Papež Leon XIII.)

UJEN-K-NI-NASTON
-URORU-
NASTON

POSESTVO 35 johov zemlje z gospodarskim poslojem in zaraščenimi gozdovi naprodaj za 45.000 Din. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 5792.

Potni list. Na francoski meji vpraša žandar potnika za potni list. Ta brska po vseh žepih, pa ga ne najde. Pomoli hitro žandarju jedilni list, katerega je vzel seboj v zadnji restavraciji, ta pa resno bere: »Svinjska glava. — Jezik od vola. — Telečje noge...« in pravi: »Popis v redu, vračam gospodu potni list.«

Najboljše kose, garantir.,

bergam. osle, orodje za obrt, okovje za stavbe, železo, cement, štedilnike, sesalke, vodov. cevi, raznovrstno železnino, suhe, olj. barve, firnež, čopiče prodaja najugodnejše

A. SUŠNIK, železnina

Ljubljana, Zaloška cesta.

Odkod žasnikaška rasa? Po starih holandskih spisih je proslula žasnikaška rasa mornarskega izvora. Holandski mornarji, ki so se vrnili v 16. stoletju z nekega potovanja domov, so pripovedovali, da so videli blizu Grönlandije raco, ki se ni izvalila iz jajca, temveč kot črv iz školjke na koso plavajočega lesa. Ta črv se je potem polagoma razvil v raco. — Raziskovalec Grönlandije Egede je to izmišljeno pripoved vzel za golo resnico in je zelo učeno govoril o njej. Nekaj pozneje je Sebastian Müncher v svoji »Kozmografiji« poročal, da sedi grönlandška rasa v podobni majhnega ploda na nekem drevesu ob morskem bregu. Plod pade v morje, se odpre in iz njega zleze majhna rasa. Ljudje so postajali čedalje bolj nezaupni in so z izrazom »raca« začeli označevati vse, kar se upira zdravemu človeškemu razumu.

Japonci so posebni mojstri v drevoreji. Tako znajo japonski vrtnarji gojiti posebne vrste gozdnih dreves za okras v hiši namesto rož. Ta pritlikava drevesca, ki dosežejo starost do 100 let, niso višja od dveh čevljev. Šest lakih drevesc v eni posodi stane več tisoč dolarjev.

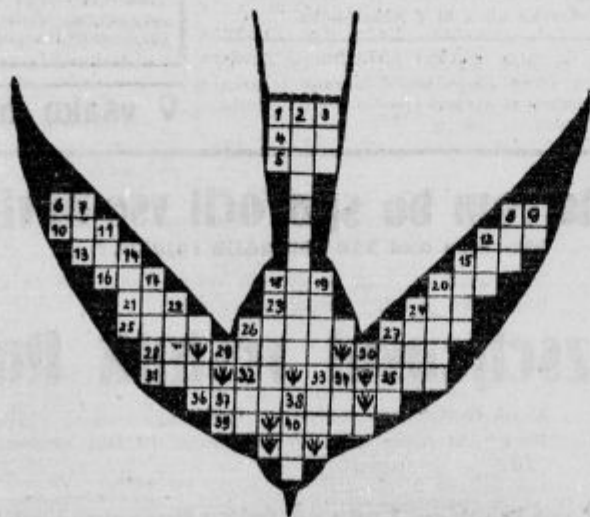
Znanstvenikom se je posrečilo doseči 7200 stopinj toplote po Fahrenheitu.

Rešitev ugank »Piruh«

Navpično: 1. roj, 2. osel, 3. gad, 6. stoli, 7. ar, 8. ut, 9. ost, 10. kolo, 11. breg, 13. oblak, 14. ogled, 15. slin, 16. tič, 18. ak, 19. ajda, 20. os, 22. adija, 23. ara, 24. ar, 25. obla, 28. ujec, 30. oglas, 33. zob, 34. oa, 35. nor, 37. Ana, 39. dve, 41. ena, 42. dve, 43. alt.

Vodoravno: 1. rog, 4. oca, 5. jed, 6. sa, 8. us, 9. oko, 12. trol, 14. ost, 17. soba, 20. ogli, 21. tlaka, 23. alcluja, 25. oslič, 26. oi, 27. dur, 29. drob, 31. an, 32. Azija, 34. okna, 36. glad, 38. oje, 39. dlan, 40. bacek, 42. Drava, 44. Ana, 45. jed, 46. advent.

Uganka „Lastavica“

krstno ime, 26. ljudski izraz za majhno plitvo jezero, 27. prva beseda, ki jo zna otrok povedati, 28. ks, 29. nesreča z ognjem, 30. del leta, 31. drug izraz za očeta, 32. to, 33. vas blizu Ljubljane, 35. del korolca, 36. kar je hotel uničiti prejšnji režim, 39. oslov krak, 40. dečko krstno ime.

Navpično: 1. pikajoče žuželke, 2. država ob jadranskem morju, 3. žensko krstno ime, 6. del voza, 7. drug izraz za jezo, 8. del tedna, 9. ploškovna mera, 11. se dviga iz dimnika, 12. naslov za predvojnega ruskega vladarja, 14. najbolj ljubeče bije na svetlo, 15. kje je najljubše biti? 17. pfiča zelo podobna vrani, 18. drug izraza za prodajo s šteljem 1, 2, 3, kdo da več, 19. kraj, kjer je naseljenih mnogo Slovencev, 20. dajo konju pri vpregi na vraf, 22. sorodnik, 24. mestni izraz za ženo, 26. ima vsaka birmanka, 27. čišilno sredstvo, 34. strupena kača, 37. osebni zamek, 38. izraz, ki pomeni šege in navade.

Vodoravno: 1. del voza, 4. negotovost, 5. izraz, a katerim voznik konje ustavi, 6. isto kot 6 navpično, 8. pritrjevalni izraz, 10. isto kot 7 navpično, 12. isto kot 12 navpično, 13. isto kot 11 navpično, 15. isto kot 8 navpično, 16. pogosti rdeč plevel v žitu, 18. števil, 20. del cerkve, 21. človek, ki krade, 23. mesto-središče vsake krkantskega, 24. gorje, kdor nima, 25. možko

NAJCENEJŠI ČEVLJI

Otroški iz črnega ali rjavega usnja

Vel. 20-25 Din 16°
 „ 26-28 Din 19°
 „ 29-35 Din 29°

Zenski iz črnega ali rjavega usnja z umetnim podplatom

Din 65°

TVRDE ANT. KRISPER
 LJUBLJANA, MESTNI TRG 26

Iz črnega ali rjavega usnja z umetnim podplatom Vel. 30-35 Din 42°
 „ 36-39 Din 59°
 „ 40-45 Din 69°

Tudi rekord. Vse se lovi za rekordi. Ni čudo, ker je tudi Nemec Einbolder postavil svoj rekord, da je skozi uho navadno šivanke potegnil 18 nit. Pri tem dvema pa ga je potolkel neki Ljubljanečan, ki jih je vstaknil 19 in nato še drugi, ki se je postavil s šivanko z 27 nitkami. No, morda se je med nami soude kak šličen rekorder.

Brinje. Igle in grozdčije za šganekubno dobiti vedno v Javnih skladiščih pri trvdki Fran Počučnik d. z o. z. Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 33

Ali trpite na tej bolezn nog?

Prvi znaki so vedno rdeča koža in občutljivost med prsti. Koža med prsti je vlažna, razpokana ali luskinasta z neugodno erbečico, ali pa je bela, odebelela in neprijetnega vonja. Premotrite noge takoj zvečer. Če najdete le enega od teh znakov, okrenite takoj potrebno. Vodi dodajte Saltrat Rodell. Soli izločujejo kisik ter dajo vodi videl neposnetega mleka. Ko pomote noge v to mlečno kopeli Saltrata, prode kisik v znojnice in naglo uniči parazite gnojnege ličaja, ki so povzročitelji te nevarne bolezni. Čudovite Saltrat kopeli umirijo in zdravijo utrjene noge in pa noge, ki pečejo. Z uporabo Saltrat kopeli se omehčajo vsa trda mesta in žulji, ki jih lahko takoj odstranite s koreninami vred. Saltrat Rodell se prodaja z jamstvom uspeha v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Za birmo

F. I. GORIČAR, LJUBLJANA
 Sv. Petra cesta 29

veliko izbiro blaga za botre in birmance, tako n. pr.: sukno za fantovske obleke od Din 30.— do 75.—, za deklice svilu od Din 12.—, krepdežine od Din 22.—, kremvoljeno od Din 32.— naprej. Za moške obleke fine kamgarne od Din 80.— do 160.—. Za damske obleke najnovejše svileni in volneno blago. Dalje velika izbira ročnih torbic, nogavic, rokavic, svilenih rut in šerp, fantovskih in moških sraj, kravat, dežnikov itd. Pri nakupu nad Din 100.— dobiti primeren nameček, pri nakupu moške obleke svileni kravato zastoni, ako se sklicujete na inserat v Domoljubu.

Pod visticami so stali rabelj, zdravnik, bolniška strežnica in obojenec, ki je bil smrtno nevarno ranjen v znani dunajski revolti. Bolniška strežnica je pa rekla: »Ravnajte previdno, gosp. rabelj, mož je nevarno ranjen.«

Moštova esenca

„Mostin“. Z našo umetno esenco si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izbornu obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena eni steklenici za 150 litrov 20 Din, po pošti 35 Din, 2 steklenici po pošti 55 Din. — Prodaja samo drogerija KANC, Ljubljana, Židovska ulica in v Nabotičniku.

Sedma zapoved. Katehet razlaga otrokom, da se mora ukradeni blago vrniti. Vpraša Janezka: »Tvojemu sosedu si ukradel jabolko iz šolske torbe. Kaj boš storil?« — Janezek: »Hitro snedel.«

Mali oglasnik

Vaska drobna vrstica ali oje prostor veja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitne ali prodajajo svoje pridelke ali izvejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Priljubljen za male oglase se plačuje naprej.

Niapa vajen-ga vseh poljskih del, sprejem takoj za Gorenjsko. Ponudbe na upravo Domoljuba pod Prideno št. 5773.

Šivalna stroja ženski in krojaški, cena 700 Din in pogrešljiv za polovično ceno prodam. Kladerna 26 (Ljubljana-Trnovo).

Dekle za knjiška dela se išče. Drajve št. 18, Ljubljana.

Hišico dam v najem ali prodam. Zirovnica 12, Gorenjsko.

Niapa se sprejme na knjištvo blizu Ljubljane — Naslov v upravi Domoljuba pod št. 5739.

Mlinarja sprejme ali odda mlin v najem. Samo prvotna moč. Ponudbe pod mlin Brezje poštno-izve Brezje.

Trgovska vajenka z dežela, poštenih s aršev, se išče za trgovino z meš. blagom na deželi. Ponudbe na upravo Domoljuba pod št. 5783.

Fant priden, rošten, išče službo. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 5775.

Dekle 30—40 let kot gospodinja, vajena kmetijskega dela, se sprejme. Poizve se A. Zagar, Rudnik 74.

En par dobrih čevljev odtuži več kot 3 pari slabih. Naročite pri Jernej Jeraj, Zapore p. Smlednik.

Delavca-tesače za izdelovanje železnih pragov išče. Naslov se izve v upravi Domoljuba pod št. 5608.

Bolesa boljše vrste od 700 Din naprej ter vse dele za kolesa kupite po konkurenčnih cenah samo pri M. R. Pivsel v Preski pri Medvodah.

Mlinar samski, prvotna vrsta, se sprejme. — Nastov v upravi Domoljuba pod št. 5751.

Blago na hranilne knjižice prodaja trgovina Detela v Moravčah.

Pripravili smo za Bli-košče večjo izbiro oblik in perila po znanih cenah pri Preskerju, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 14.

Posetno dekle vajeno kmetijskega dela sprejem s 1. majem. Mala vas št. 5, Ježica.

Kolesa vseh znamk, malo rabljena in šivalne stroje, ki odgovarjajo popolnoma novim zelo poceni kupite edino pri »Prometi (nasproti Križevske cerkve). Tudi ob nedeljah dopoldan na ogled.

V vsako hišo Domoljuba!

Kdo vam bo sporočil vse novice iz tujine.

kjer biva nad 350.000 naših rojakov?

Naši izseljenci vam ne morejo vsega pisati, vas pa vse zanima. Zato je najbolje, ako si takoj naročite mesečnik

„Izseljenski vestnik Rafael“

ki na osmih straneh poroča o življenju in delu naših bratov in sester v tujini. Naročnina znaša letno za Jugoslavijo 12 Din, za inozemstvo pa 24 Din.

Naročite si ga in pišite še danes na naslov:

Uprava Izseljenskega vestnika Rafaela, Ljubljana, Tyrševa 52

Domoljuba stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Izhaja vsako sredo. — Dopise in spise sprejema uredništvo „Domoljuba“. Tel. 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina, inserate in reklamacije sprejema uprava „Domoljuba“. Telefon 29-92. Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čec.